

మార్చి
1937

శంభ్రామ
ఈశ్వర-శివారామ-

సంపుట-5
2019512

1. సంతాదకేయ సమయము — 545-549
2. శివగర్వ విమర్శనలు — 551
3. తారామనగలు - వీ. విశ్వనాథము — 552
4. సకల ప్రాంత డబ్బు - టి. కింగ్ కింగ్ - 554-556
5. ఉద్యోగ వాంఛ - 'శాశ్వ' — 557-561
6. పాపగండి వారి వాస్తవము - విశ్వరూప వాస్తవములు - 563-568
7. విషయ శాస్త్రము - వి. వి. వీ. ప్రసాదరాజు — 569-570
8. కలకత్తా వాస్తవ - తాత వాస్తవములు — 571-573
9. కేసు - ప్రయాగ కేసు — 573
10. విచారణ కేసు - కేసు - కేసు - కేసు — 574-579
11. మహాకావ్యము — 580-582
12. సరిహద్దుగూర్చి - బి. కే. కవశాస్త్రి — 583-584
13. నాటకము — 585-586
14. మహాకావ్యము — 587-589
15. ఇసుక విషయములు — 590-591
16. శంభ్రామ విశ్లేషణ — 592

ఆంధ్రభూమి

స్థాపితము ౧౯౩౩.
సాలుచందా 1-8-0.

సర్వవిషయములను చర్చించు
సచిత్రాంధ్ర మాసపత్రిక.

సంపాదకుడు :
ఆంధ్ర శేషగిరిరావు, బి.ఏ.

సంపుట : ౫.

ఈశ్వర, ఆపాదము : జూలై, 1937.

సంచిక : ౧౨.

సంపాదకీయ సమాలోచన

1. మఱియొక మెట్టు ఎక్కుచున్నాము :—

ప్రేమస్వరూపుడగు భగవానుని అనుగ్రహమువలనను, పెద్దల ఆశీర్వాదబలమునను ఈసంచికతో ఆంధ్రభూమి నిర్విఘ్నముగ ఐదవ సంపుటమును ముగించుకొనుచున్నది. ఇన్ని నాళ్లుగ దీనిని పెంచి పోషించుచువచ్చిన చందాదారులను, ఏజెంట్లను, ప్రకటనకర్తలను ఈ సంతోషసమయమున కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ స్మరించుచున్నాము. ఇకముందును వారల పోషణప్రోత్సాహములను ఆంధ్రభూమి అర్థించుచున్నది. భగవానుడు అనుగ్రహింప జేయునుగాక !

2. ఈ సంచిక ముఖపత్రచిత్రము :—

ఆంధ్రభూమి పాఠకులకు చిరపరిచితులయిన చిత్రకారులు శ్రీయుత శ్రీపాద దుగ్గారావుగారు రచించినది. మారువాడీకాంతల వేషభంగిని నిరూపించు ఈచిత్రము రావుగారు ఇటీవల చిత్రించినది. ఆంధ్రభూమికి ఆమడల దూరముననున్న బొంబాయిమహానగరమున తుణము తీరికయుండని వృత్తియందుండియు ఆంధ్రభూమికి యధాతీని చిత్రములను బంప కుతూహలపడుచున్న రావుగారి ఆంధ్రాభిమానమునకు సంపాదకునితోబాటు ఆంధ్రభూమి పాఠకులెల్లరును ఆనందింపగలరని నమ్ముచున్నాము.

3. భారతీయుల కిదియొక సంతోషవార్త :—

ఏటేట అమెరికాయందలి పత్రికా సంపాదకులలో అగ్రస్థానము వహించినవారికి బహుమతి నొసంగు ఆచారముగలదు. ఈయేడు ఆ బహుమానమును భారతీయుడగు శ్రీ గోవింద బేహరిలాలుగారు బడసిరి. విదేశమున విజాతీయభాషలో పత్రికను సమర్థతో నిర్వహించుటయేగాక ఆ దేశపుసంపాదకులందరికిని అగ్రసరుడగుట నిజముగ ఆశ్చర్యకరమైన విషయము. ఇట్టి ప్రజ్ఞామతుల మూలముననే భారతీయ ఖండంతరములందు ఖ్యాతమగు చున్నది.

౧. బొంబాయిలో ఆంధ్రవిద్యార్థుల అగచాట్లు :—

ఆంధ్రవారపత్రిక బొంబాయి విలేజ్ లో ఈ విషయమునుకూర్చి వ్రాసిన క్రింది వాక్యములు ఆంధ్రుల అలసత్వమును ప్రస్తుతము చేయుచున్నవి : “...చిన్న చిన్న తరగతులలో చేరవలసిన ఆంధ్ర బాలబాలికల విషయమై వసతులు చాల తక్కువ. ఇష్టములేకున్నను మతూంగాలో తమిళులచేతను, మళయాళీలచేతను నడుపబడే దాక్షిణాత్యుల విద్యాలయానికి పంపటం తప్పని సరియైంది. అచ్చట తెలుగువాచకాలు వారానికి రెండుమార్లు మాత్రమే బోధింపబడును.” ఇట్టి పరిస్థితులలో కొద్దికాలముననే బొంబాయియందలి ఆంధ్రులలో ఆంధ్రము నశించిపోవుననుట నిశ్చయము. ఇది కోరతగిన విషయమేనా ?

౨. ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము :—

మొన్న నంద్యాలలో జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభలో ఇందు విషయమై ఒక తీరు మానము చేయబడినది. కాని ఆ తీరుమానము నందుకొని కార్యకలాపము నిర్వర్తించుటకు ఎట్టి ఏర్పాటును గావించబడలేదు. మన నాయకులకు తలకొక వ్యాపారమును తలకు తగిలి యున్నది. రామదాసుపంతులుగారికి సహకారోద్యమము, పట్టాభిసేతారామయ్యగారికి ఇన్నూరెన్న యుద్యమము, గిరిగారికి కార్మికోద్యమము, రంగగారికి కర్షకోద్యమము, సాంబమూర్తిగారికి శిష్యులను శిష్యురాండ్రను అభ్యుద్ధరించు యుద్యమము. ఇక రాష్ట్రోద్యమము మాట తలపెట్టువారెవరు ? సభాధ్యక్షులగు గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు తమ అధ్యక్షకోపన్యాసమున ‘దీనినిగూర్చి అవకాశము చేకూరినవెంటనే శాసనసభలోను, బయటను ఆందోళనజరిపి అచిరకాలములో మనము మనరాష్ట్రమును విడదీసుకుంటేనే తప్ప మన అభివృద్ధికి అనేకమైన ఇబ్బందులు కలుగును’ అని చెప్పినారు. కాని ఆ అవకాశము ఎప్పటికి చేకూరునో ?

౩. ఆంధ్రరాష్ట్రమున రైతరక్షణయోత్ర :—

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతు సంఘాధ్యక్షులయిన కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణగారి యాజమాన్యమున ఆంధ్రదేశమునందంతటను విశాఖపట్టణము జిల్లానుండి మదరాసువరకు కాలినడకను ఈనాటినుండి సాగింపబడుచున్న రైతురక్షణయోత్ర రైతాంగమున గొప్ప సంచలనముగావింపగలుగుట నిశ్చయము. ఇట్టి యాత్రలవలన రైతాంగమున సాముదాయకముగ ఉత్సాహశక్తి దీప్తమగును. రైతుబాగే దేశముయొక్క బాగు కావున ఆంధ్రులెల్లరు ఈ రైతురక్షణయోత్ర దిగ్విజయముగ సాగుటకు తోడుపడుదురుగాక !

౪. రాజప్రతినిధిప్రకటన :—

‘పలకరా పలకరా బంగారుతండ్రి’ అని అనిపించుకొని ఎట్టకేలకు రాజప్రతినిధి పలికిన పలుకు అనుకున్నంత ఆశాజనకముగలేదు. వాక్యములు మాధుర్యమును ఉద్ధారిత మొనర్చుచున్నవి, సామరస్యమును వెల్లిగ్రక్కుచున్నవి. ఇన్నినాళ్లుగ నడచిన చర్చలను సమన్వయము చేయుచున్న దేకాని రాజప్రతినిధి ప్రకటన కొత్తవెలుగును ఏమియు చూపుటలేదు. ఈ ప్రక

టనకు ఆలస్యనోపమొకటి పట్టినదని అంగీకరింపక తీరదు. అధికారము స్వీకరించుటతోడనే ఆతడు గావించిన ప్రకటన వలన గలిగిన ఆశలు ఒకటికూడ నెరవేరలేదు. ఈ ప్రకటనయు దానిదారిని బట్టకుండుట కాంగ్రెస్ వారి చిత్తముపై ఆధారపడియున్నది.

3. కీ. శే. పండిత గానాల రామమూర్తి గారు :—

గోదావరిపత్రిక, న్యాయదీపిక, సమదర్శిని మున్నగు తెనుగు పత్రికలను సమర్థతతో నిర్వహించిన పండిత గానాల రామమూర్తిగారి మరణము ఆంధ్రవిశ్వబ్రాహ్మణసంఘము నకును అందుమూలమున ఆంధ్రసంఘమునకును గొప్ప కొరతను ఏర్పఱచునదిగానున్నది. ఆయన ఉపన్యాసకుడు, పత్రికాసంపాదకుడు. అగుటనే ఆయన సంపాదకీయవ్యాసములు ఉపన్యాసధోరణిలోను, ఉపన్యాసములు సంపాదకీయవ్యాసములవలెను ఉండుచు విచిత్రమర్యాదతో ఒప్పునవి. ఆయన మదరాసు శాసనసభలో సభ్యుడై తనదృష్టిలో ఉచితమునుకొన్న రీతిని సంఘసేవ, దేశసేవ చేసినాడు. ఆంధ్రులలో తెలుగు జర్నలిజము మూలమున పైకి వచ్చిన వారిలో గానాల రామమూర్తిగారు మొదట పేర్కొనదగిన వారని అంగీకరింపక తీరదు. వారి ఆత్మకు శాంతికలుగుగాక!

3. కీ. శే. కొంపెల్ల జనార్దనరావు గారు :—

తెనుగువారి మానవత్రికలలో మాణిక్యమనదగిన 'భారతి' శాస్త్రాలయమున శ్రీ గన్నవరపు సుబ్బరామయ్యగారి విశిష్టపతీలనమున బహువారములు తరిపీతునొంది స్వతంత్రుడై 'ఉదయిని' అను ఉత్తమమాసపత్రికను స్థాపించి ఆహాపుట్టునట్లు ఒక సంపుటమును నిర్వహించిన మామిత్రులు కొంపెల్ల జనార్దనరావుగారు అకాలమరణము వాతబడిరని తెలుపుటకు మిక్కిలి విచారించుచున్నాము. రావుగారు ఋషిజీవనులు. ఆయననోటివెంట ఎన్నడును పరుషవాక్యము వచ్చుట మేము ఎఱుంగము. 'ఉదయిని' కొఱకే ఆయన జీవితము ధారపోయబడినది. 'ఉదయిని'కి అందనందమును కూర్చుటలో ఆయన తన ఆరోగ్యమును ఏమరినాడు. మూడు పదులైన నను నిండకపూర్వమే ఆయనకు నూరేండ్లు నిండినవి. ఆయన ఆత్మకు శాంతినిగోరి భగవానుని ప్రార్థించుచున్నాము.

3. భారత శాసన సభా సభ్యులకు జీతములు :—

భారతశాసనసభాసభ్యులకు ప్రయాణపు బత్తెములను, సభజరుగు దినములలో దిన పెచ్చములనుగాక ఏడాదికి ఇంతలని జీతమును ఏర్పాటుచేయవలెనను వాదము నొకదానిని సత్యమూర్తి అయ్యంగారు లేవదీసినారు. ఇతర దేశములందు శాసనసభాసభ్యులకు జీతములిచ్చు ఆచారము ఉన్నది. ఏడాదికి శాసనసభాసభ్యులకు గ్రేటు బ్రిటనులో 400 పౌనులు, కెనడాలో 800 పౌనులు, అష్ట్రేలియాలో 850 పౌనులు, న్యూజిలాండులో 450 పౌనులు, పోల్ ఆఫ్రికాలో 400 పౌనులు, దక్షిణ రోడ్షియాలో 800 పౌనులు, యునైటెడ్ స్టేట్సులో 1500 పౌనులు, ఫ్రాన్సులో 500 పౌనులు, హాలెండు బెల్జియమ్ దేశములలో 420 పౌనులు, నార్వేలో 800 పౌనులు ఇచ్చుచున్నారు. అయితే ఈపద్ధతి భారతదేశమున ప్రవేశ

పెట్టుట ఎంతవఱకు వాంఛనీయమనునది ఒకసమస్య. మనది మిక్కిలి పేదదేశము. అసలే రాజ్యాంగము అధికవ్యయకారణముగానున్నది. పన్నులభార మొకటి దుర్భరమైయున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులలో ఈనూతనవ్యయమును కోరుట ఉచితముకాదు. సభ్యులకు జీతములిచ్చుట ఏర్పడుచో వ్యయభార మతిశయించి ఇకముందు ఎలక్షరేటును విశాలపఱచి ప్రతినిధుల సంఖ్యను హెచ్చించుటకుకూడ ఒక నిరోధము ఏర్పడవచ్చును. ఎన్నిరీతుల చూచినను శాసన సభాసభ్యులు జీతగాళ్ళగుటకంటె గౌరవసభ్యులై యుండుటయే వరణీయముగానున్నది.

ర. కే. శే. సర్ గోవిందకృష్ణ యాచేంద్ర బహదూర్ :—

వెంకటగిరి సంస్థానాధీశ్వరులగు మహారాజా సర్ వెలుగోటి గోవిందకృష్ణయాచేంద్ర బహదూర్ వారు జూన్ నెల 16-వ తేదీని బెంగుళూరులో మరణించిరి. తమ ముప్పదియేనిమి దవయేట 1917-వ సంవత్సరమున శ్రీవారు సంస్థానాధిపత్యమును వహించిరి. రాజభక్తి ప్రదర్శించుటకు, కుటుంబమర్యాద నిలుపుటకు చేసిన దానములుమాత్రమేకాక శ్రీవారు వైద్యసంస్థలను, విద్యాసంస్థలను పోషించి యథామతిని ప్రజాసేవ గావించిరి. వీరి మరణము వలన ఆంధ్రనూత శాంతిప్రియత్వము దయామయత్వముగల పెద్దతరపు జమీందారులలో నొకరిని గోల్పోయినదని చెప్పవలసియున్నది. శ్రీవారి ఆత్మకు శాంతి కలుగునుగాక !

ర. చేమగ్గముల నేతపరిశ్రమ : రామదాసుపంతులు గారి హితబోధ :—

19-6-37-వ తేదీని నంద్యాలలో జరిగిన చేమగ్గముల నేతపరివాండ్ల మహాసభను ఉపక్రమించుచు గా. వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారుగావించిన క్రింది హితబోధ అవశ్య ముగ గైకొనదగినదై యున్నది: 'చేమగ్గముల నేతపరిశ్రమను ప్రోత్సహించుటకు ప్రభుత్వము వారి కొన్ని వ్యవహారశాఖలలోను, ప్రభుత్వాదరణగల సంస్థలయందును, రైల్వేశాఖలయం దును, జిల్లాబోర్డులందును, మ్యూనిసిపాలిటీలందును స్వదేశీమిల్లుగుడ్డకంటె చేమగ్గముల వస్త్ర ములనే ఎక్కువగా అభిమానించుట చాలా ప్రయోజనకరమైయుండును.' చేమగ్గముల నేత పరిశ్రమ ముఖ్యమైనగ్రామపరిశ్రమ. దాని అభివృద్ధికి తోడ్పడుట గ్రామసౌభాగ్యమునకు తోడుపడుటయేయగును.

ర. ఆంధ్రులకు శ్రీరాజగోపాలాచారి గారి హితోపదేశము :—

పదునారవ ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభకు ప్రారంభోత్సవము జరుపుచు మదరాసు కాంగ్రెస్ నాయకమణి శ్రీరాజగోపాలాచారిగారు ఆంధ్రులను హెచ్చరించుచు ఆచరణయందు పెట్టి జాలని తీరుమానములను చేయరాదనిరి. ఈయేటి ఆంధ్రసభలలోచేసిన తీరుమానముల విషయమున ఆంధ్రు లీ హితోపదేశమునందలి మేలు ఎంతవఱకు గ్రహించి ఆచరింతురో చూడ వలసియున్నది.

ర. మొసలికంటి తిరుమల రావు గారిని ఎన్నుకొనుడు :—

పూర్వవృత్తము ఎట్టిదగుగాక! ఇక దానిని విస్మరించి సెంట్రల్ లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీలో కృష్ణ గోదావరిజిల్లాల స్థానమునకు శ్రీయుత మొసలికంటి తిరుమలరావుగారిని

ఎన్నుకోనవలసియున్నది. విద్యావంతులును, కాంగ్రెస్ భక్తులును అగు కృష్ణా గోదావరి జిల్లాల ఓటర్లు తమవిధిని సక్రమముగ నిర్వర్తింతురుగాక ! ప్రకాశమువంతులు, రామచంద్ర రావువంతులు మున్నగు ఆంధ్రమహాశయులచే లోగడ అలంకరింపబడిన ఈ ఛానముయొక్క దీ ప్తిని తిరుమలరావుగారిపుడు నిలపవలసియుండును. వారికి జయమగుగాక అని కోరెదము.

౧. ఆంధ్ర ప్రజా సామాన్యము యొక్క ఆర్థిక స్థితి గతులు :—

మొన్నటి ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభ తీరుమానములలో ఆంధ్రరాష్ట్రమునం దన్ని జిల్లాలలోను ప్రజాసామాన్యముయొక్క ఆర్థికస్థితిగతులను గురించి సమగ్రమైన విచారణ జరిపి తగు సంజాయిషీ తీసికొని రిపోర్టు ప్రచురించుటకు ఉపసంఘమును నియమింపవలెనను నది ముఖ్యమైనదని మాలొలంపు. కొన్ని తెనుగు గ్రామముల ఆర్థిక స్థితిగతులను విచారించి ఆచార్య రంగాగారు లోగడ ఆంగ్లమున ప్రచురించుచున్నారు. ఇప్పటి ఈ విచారణమును వారి యాజమాన్యమున జరుపుట ప్రయోజనకారిగ నుండును. ఈ విచారణావసరమున శ్రీ యుతులు వేమవరపు రామదాసు పంతులు, భోగరాజు పట్టాభిసీతారామయ్యగారల సలహా ఆమోల్యముగ నుండగలదు. ఉపసంఘము వెంటనే నియమింపబడి కార్యకలాపమునకు గడంగుట వాంఛనీయము.

అక్షరాక్షరానికి అర్థముగల "పంచాక్షరి"

జీవాన్ముతము

దీనితో త్యాగము కలుగ చేయును

వాణిజ్యరణము

మృత్యువును దూరము చేయును

త్రనువునకు దాక్ష్యమునిచ్చును

ము ద ము ను క లి గి ం చు ను

మధురమయ జీవనానికి, అమృతమయమగు ఆరోగ్యానికి

జీవామృతము

40 ఔన్నుల నెత్తురు

40 ఔన్నుల రక్తమునుండి కాని ఒక ఔన్ను శుక్లము ఉత్పత్తి కాదని శాస్త్రవేత్తలు చెప్పుచున్నారు. దీనినిబట్టి శుక్లము ఎంత విలువ యైనదో తెలిసికొనవచ్చును. అట్టి శుక్లము మాత్రములోగాని, స్వప్నములోగాని పోపుచున్నచో ఇక పురుషునకు ఇహలోక సుఖమెక్కడ? కాబట్టి సుఖానందములపై దృష్టియున్నచో

శుక్లనష్టమును

ఎంతమాత్రమును అశ్రద్ధచేయక వెంటనే చికిత్సచేసి శుక్లరక్షణము గావించుకొనవలయును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపఱచి అమితముగా వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వనమూలికలకు రాజైన రత్నపురుష

ప్రధానద్రవ్యముగా చేయబడిన

రత్నపురుషలేహ్యము

క్రమముగా సేవించుటచే తప్పక శుక్లరక్షణము జరుగును. మరియు ఈరత్నపురుషలేహ్యసేవనమువలన

కండపుష్టి	:	కాయపుష్టి
బలము	:	ఆరోగ్యము
శరీరబింకం	:	జీవితసౌఖ్యం

పొందుదురు. రత్నపురుషతో అమోఘవీర్యములగు పెక్కు ఇతర వనమూలికలుచేర్చి తయారుచేయబడిన తియ్యని రసాయనము, శుక్లనష్టమును సూటిగ తుదుర్పు మధురమగు మందు, మేహరోగుల పాలిటి వరప్రసాదము.

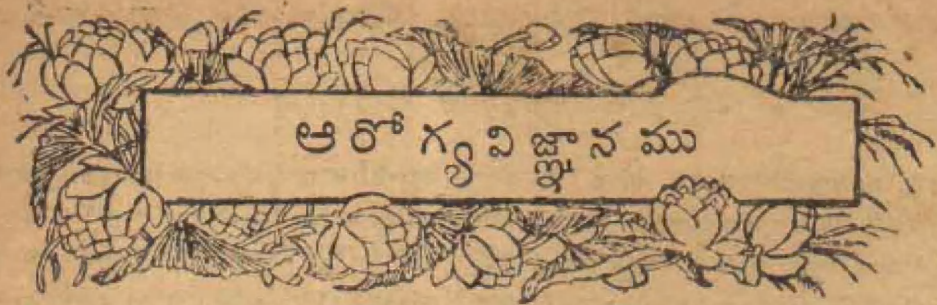
నెలకు ఒక పాను, వెల రూ. 3-0-0. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

రత్నపురుషడిపో,

2/40 పెద్దినాయునివీధి,

మదరాసు.

ఆరోగ్యవిజ్ఞానము

దివానికి ఎన్నిమారులు భోజనంచేస్తే అన్ని మారులు విరేచనం ఆవడం ఆరోగ్యకరము.

ప్రతిదినం భోజనానికి పూర్వం కొద్దిగా వేడినీటిని త్రాగుతూవుంటే మలబద్ధకం పోతుంది.

వారింజపండ్ల రసములో లోహము ఉంది.

పాలలో నున్నము యొక్కవగా వున్నది.

పుష్టిపంటివ్యాధికి ముఖ్యకారణం విటమినులు లేని ఆహారంవడమే.

రాచఉసిరిక, పెద్దఉసిరిక పండ్లలో మలవిమోచనంచేసే సిమ్ప్లిఫికార్థం విస్తరించివుంది.

గోంగూరను చిమిడ ఉడకపెట్టడంవల్ల దాని యొక్క దుర్లగం మరింత హెచ్చుతుంది.

ఆతిమాత్రకోగులు వెన్న, మిగడలను వాడరాదు.

పొడిదగ్గ వున్నవారికి బియ్యపుకడుగు చాలామేలు చేస్తుంది.

హరగాయలమీద చెక్కును తీసివేయకుండా వండుకొనినాలి.

బంగాళాదుంప పచ్చిది శీర్ణంకావడానికి 10 గంటలు పడుతుంది. వండిన బంగాళాదుంప 5 గంటలకాలంలోనే శీర్ణమౌతుంది.

వారింజపండులోకంటే బత్తాయి వారింజలో ఎక్కువ పోషకద్రవ్యాలున్నాయి.

గడ్డకట్టిన కఘాన్ని కరగించి వెలువరించడంలో కమలాఫలాలు సాటిలేనివి.

మూర్ఛారకుడైన రోగిని వెల్లకిల పడుకోబెట్టి దేహంకన్న తల పల్లంగావుండేట్లు చూడాలి.

వడవెట్టు తగిలినవానికి ముచ్చిలిగుంటమీద వేడి నీటితో కాపడం చేయడం మంచిది.

మూత్రము 10 మొదలు 12 గంటలకు మించి మూత్రాశయంలో నిలవయ్యేదరాదు.

మాంసకృత్తులు, కొవ్వు విశేషంగావున్న కాయ కూరలో చిక్కుడుప్రధానమైంది.

కర్పూర నక్కరకేలి తెల్లచక్కరకేలికంటే తేలికగా శీర్ణమౌతుంది.

బంతఆరటికాయలోని పిండిపదార్థం చాలా కష్టమీద శీర్ణమౌతుంది.

కోకో పానీయములో థియోబ్రోమిన్ అను విషమున్నది.

సానుశ్యమైన ఆహారాన్ని తినేవారందరూ దినానికి 1,2 శీర్ణనీటినితాగాలి.

‘ప్రకృతి గృహవైద్యము’నుండి.

కారపు శనగలు

మొన్న నంద్యాలలో జరిగిన 16-వ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభకు ఆరవ ఆయ్యంగారు రాజగోపాలాచారి ప్రారంభోత్సవం జరిపేడు. ఇట్లు ఆంధ్రసభకు ఆరవవాడు పురోహితుడుగా వరింపబడ్డానికి కారణాల్లో ముందు ఏర్పడబోయే మంత్రిపదవుల వైష్ణవం కూడా ఒకటైవుంటుందా?

... ..

ఆంధ్రసభలో తనకు వేయబోయే పూలదండన పుచ్చుకొని రాజగోపాలాచారి అప్పటికి తనకు ఎదురు నుండా వస్తూన్న మహర్షి సాంబమూర్తి మెడలో వేశాడు. వెంటనే సాంబమూర్తి దాన్ని తీసి రాజగోపాలాచారి మెడలో వేశాడు. అటు రాజగోపాలుడికి ఇటు సాంబమూర్తికి ఏర్పడ్డ ఈ పూలదండదాంపత్యం రేపుమంత్రివర్గం మహోత్సవం జరిగేసరికి విడాకు లోకివచ్చి తీరుతుందని వారదవార్త.

... ..

ఆంధ్రరాష్ట్ర విషయంలో తమ ఆధ్యక్షుల పాత్రాధ్యక్షుల ప్రస్తావనల గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు 'క్రీమన్' రాజగోపాలాచార్యులుగారు మన ఉద్యమ మునకు ఎంతయు సుముఖులని మనకు తెలియును. వారియొక్క పోడ్వాటులో మనకు ఆచిరకాలము లోనే జయము కల్గుననుటకు సందేహములేదు' అన్నారు. అంటే కాఫీగతప్రాణి అయిన ఆంధ్రుడికి తమ పోటల్లో ప్రతిరోజు ఇంత కాఫీ పోసి రక్షిస్తూ పున్న ఆరవజాతికి చెందిన రాజగోపాలాచారిగారే మనకు ఆంధ్రరాష్ట్రం సంపాదించి పెడతారన్న మాట. ఆరవకాఫీ ఆంధ్రులికి బాగావంటుబట్టిందనడానికి ఇంతకంటే ఏమేనా నిదర్శనంకావాలా?

... ..

నంద్యాలసభల్లో ఫలహారంపయ్యంలో ఒకనాడు

పట్టాభిసీతారామయ్యగారు ఇమ్మరెప్పప్రభాకరాస్వామిని గూర్చి ఉపవ్యవస్థుడగా వారికళ్లతోడు పోయిందట. ఆకళ్లతోడును ఇంకా పట్టాభిగారు భీమాచేసి యుండని కారణంచేత దాన్ని పోగొట్టుకోవడానికి ఇద్దరికీ ఆయనకళ్లతోడు కాంస్తికేటెడ్ లెన్సువి; దాన్ని ఉపయోగించిన వాడికళ్లు చెడిపోతాయి అంటూకాపంపెట్టారట. పట్టాభిగారికి అదాపై సల అతి బాగ్రత మనిషి అనేపేరు ఊరికి రాలేదనడానికి ఇదో నిదర్శనం.

... ..

ఈ యేటి ఆంధ్రసభల్లో కాఫీ యేమీ బాగా లేదని అందరూ అంటున్నారు. కాఫీ తయారుచెయ్యడంలో ఖండాంతరభ్యాతికొందిన ఆరవజాతికి చెందిన రాజగోపాలాచారి ఖద్దనఉండి కూడా కాఫీ విషయంలో ఆంధ్రులికి దిద్దుబాటు చెప్పకపోవడం తనజాతివారి వ్యాపారరహస్యం వెల్లడిచెయ్యడం ఇద్దరికీనే అని అనుకోవచ్చునా?

... ..

ఒకయిల్లాలు తనభర్త 20 సంవత్సరాలుగా సిగరెట్లు కాలుస్తున్నాడనీ, రోజుకు సగటున 15 సిగరెట్లు చూపున ఇంతవరకు మొత్తం 1,09,500 సిగరెట్లు కాల్చాడనీ, వీటిని వరసగా పరిశీలించి మైక్రోసాఫ్ట్ పుంతుందనీ, 278 పాపలఖరీదు అనీ, ఒక్కొక్క సిగరెట్టుకు ఒక అగ్నిపుల్లవంతున 2184 అగ్నిపెట్టెలు తగలేకాడనీ లెక్కలుతేల్చింది. మాపురోహితుడి భార్య తనమగడు ముడివేయించిన మంగళమాత్రాలన్నీ ఒకచోటచేర్చి కొలిపిస్తే మూడుపంచాలికి మించి వుంటాయని వెనక ఎప్పుడో అన్నముక్కలు పై ఇల్లాలి అంచనా విన్నతరవారే జ్ఞాపకానికి వస్తున్నాయి.

—వి. విశ్వనాథము, బి. ఏ.

BRILLIANT ACHIEVEMENT
in the First Valuation of the
**SOUTH INDIA CO-OPERATIVE INSURANCE
SOCIETY. LTD.**

Head office : Chartered Bank Buildings, Madras.

BONUS DECLARED.

On Whole Life Assurance per thousand Rs. 15.

On Endowment Assurance per thousand Rs. 10.

THE ACTUARY OBSERVES:—"By wise planning and
Judicious control, well supported by efficient and economic
management, you have already attained a stature that is
not only stately and sinewy, but is also sound and strong
- - - - - far beyond your age." - - - - -

T. AUSTIN ESQ., I. C. S. THE REGISTRAR OF CO-OPERA-
TIVE SOCIETIES, IN HIS AUDIT REPORT SAYS :—"It is satis-
factory to note that the very first valuation has disclosed a
surplus and that the Society has been able to declare a
substantial bonus to its policy holders."

**INSURE YOUR LIFE WITH THIS LEADING AND
PROGRESSIVE LIFE OFFICE, WHICH OFFERS
ALL THAT IS BEST IN LIFE INSURANCE,
AND SHARE IN ITS PROSPERITY.**

*Applications are invited from Ladies and Gentlemen
to represent this institution as agents.*

సర్ హెన్రీ డబ్ల్యు. ఎ. డిటర్ డింగ్

125 నూనె కంపెనీలయజమాని. 15000000 పానలిచ్చి ప్రత్యర్థిని తొల

గించినాడు. అసియా, ఐరోపాల రాక్ ఫెల్లరు.

ఈ సంవత్సరము మే 23-వ తేదీని చని పోయిన జాన్ డేవిసన్ రాక్ ఫెల్లర్ అమెరికాఖండపు నూనెరాజు. అతని చరిత్ర ఆంధ్ర భూమి పాఠకులకు చిరపరిచితమైనది. అసియా ఐరోపాఖండముల నూనెరాజు అనదగినవాడు సర్ హెన్రీ డబ్ల్యు. ఎ. డిటర్ డింగ్. ఈ డిటర్ డింగ్ ను అసియా ఐరోపాఖండముల రాక్ ఫెల్లర్ అనవచ్చును. ఇతనిచరిత్ర ఇచ్చట ప్రస్తుతంపబడుచున్నది.

సర్ హెన్రీ డబ్ల్యు. ఎ. డిటర్ డింగ్ డచ్చి జాతికి చెందినవాడు. ఇతర డచ్చిజాతీయుల వలె ఇతడును తెలివైనవాడు, ఒడలు దాచు కొనక పనిచేయువాడు.

రాయల్ డచ్ పెట్రోమెక్సు ఆయిల్ కాంబినేషన్ కు సర్ హెన్రీ డబ్ల్యు. ఎ. డిటర్ డింగ్ అధ్యక్షమహాశయుడు.

సర్ హెన్రీ ఇప్పుడు ఆంగ్ల దేశమున స్థిర పడిపోయినాడు. యూర్ అసియాఖండముల రాక్ ఫెల్లర్ యితడు. సర్ హెన్రీ ప్రస్తుతము నూట ఇరువదియైదు నూనెకంపెనీలకు యజమానియై యున్నాడు.

ప్రపంచమునందలి నేటి మొదటి పండ్లండుగురు వర్తకశిఖామణులలో సర్ హెన్రీ ఒకడు. అగుగాక! జీవితము ప్రారంభించు సరికి ఇతనివద్ద ఎట్టి డబ్బుకాని లేదు, ఇతనికి ఎట్టి స్నేహితులుకానిలేదు, ఇతర సౌకర్య

ములు ఎట్టివికాని ఇతనికి లేకుండెను. అదిన ములలో సర్ హెన్రీకి ఉన్న ఆస్తి అంతయు పట్టుదల మున్నగు సుగుణములుమాత్రమే.

హెన్రీ పుట్టుక ఎక్కడ? ఆమ్స్టర్ డమ్ లో ఒకానొక మారుమూలవీధిలో.

ఇతని తండ్రికి ఏమిఉద్యోగము? విశేష మగు జీతములేని కప్రాను ఉద్యోగము.

ఇతకును హెన్రీ మొదటిఉద్యోగమేమి? ఒక బ్యాంకులో ఉత్తరములు వర్తమానములు కొనిపోయి కొనివచ్చుపని.

అయితే జీవితమున ఇతనికి ప్రథమావకాశము ఎట్లుకలిగినది? అభివృద్ధినందవలయునను తీవ్రకాంత్యో చేయుచున్నపనిని కాలితో తన్నిపోవుటచేత.

ఇరువదిరెండేండ్లు నిండువఱకును హెన్రీ బ్యాంకులోని ఉద్యోగమునే అంటిపెట్టుకుని ఉన్నాడు. అప్పటికి ఇతనికి తెలిసినదొకటి తన పరిశ్రమకు, ప్రతిభకు ఆ బ్యాంకు కార్యాలయము చాల సంకుచితమైనదని. తాను స్వయముగ విశేష వ్యాపారమును సాగింపగల సని హెన్రీకి తోచినది.

తోచుట తడువుగా నితడు ఉద్యోగమునకు రాజీనామా ఇచ్చినాడు. నెదర్లాండ్సు త్రేడింగు సొసైటీ పూర్వపు ఈస్టిండియా కంపెనీవంటిది.

అప్పుడు ఉక్తోగరీత్యా ఇతనిని డచ్చి వలన రాజ్యములకు బంపిరి. ఇతడు అప్పుడు జూనియర్ క్లార్కుమాత్రమే. అయినను వస్తువిక్రయమున అతి లోకప్రజ్ఞ చూపుటకు ప్రారంభము చేసినాడు.

ఇతను చేయవలసినదని అధికారులు ఎంచుపనికంటె ఎక్కువపనిని ఇతనుచేయువాడు. ఇతడు ఏపనిచేసినను తాను కంపెనీయొక్క జీతగాడినను దృష్టిలోగాక కంపెనీయొక్క భాగస్వామినను దృష్టిలో చేయుచుండువాడు.

అందుతో ఆకంపెనీ యజమానులు ఇతనిని ఆకంపెనీతరపున వస్తువిక్రేతగా (సేల్స్ మెన్) నియమించిరి. హెన్రీ జీవితమున ఉత్తమగుట్టము ప్రారంభమైనది. నూనె అమ్ముటలో ప్రత్యేకక్రద్ధ వహించెను.

ఒకటిరెండు సంవత్సరములలో ఇతనికి రాయల్ డచ్ ఆయిల్ కంపెనీయొక్క సేల్స్ మేనేజరుపని ఈయబడెను. అచిరకాలముననే హెన్రీ ప్రపంచమునందలి సమర్థులగు సేల్స్ మేనేజర్లలో నొకడని అనిపించుకొనెను.

తనకు ఇదివఱకే ఏర్పడియున్న కాలాదారులతో వ్యవహరించు విషయమునందే ఇతర వ్యాపారులవలె ఇతను దినమునకు ఏడేసి గంటలకాలమును వెచ్చించలేడు. హెన్రీ దినమునకు ఎన్నిగంటలకాలమును వెచ్చించినను వ్యాపారమున తన ప్రత్యర్థులగు వారికిగల కాలాదారులను తాను ఆకర్షించుటకు మాత్రము వెచ్చించువాడు.

కొత్త కాలాదారులను ఆకర్షించుటకై ఇతను న్యాయబద్ధమైన ప్రతిపనిని చేయువాడు. వస్తుప్రమూల్యమును తగ్గించువాడు. ౧. తానొక మనిషిని తాను కొత్తకాలాదారుగ ఏర్పరచుకొనగలనని ఇతనికి నమ్మకము

తోచుచో ఒక బేరల్ నూనెనుకూడ అతనికి మిక్కిలి చౌకధరకు విక్రయించువాడు.

నూనెవ్యాపారమున ఇతని ప్రత్యర్థి లార్డు కాడ్జీ. కాడ్జీ తలచినచో స్వయముగ నూనె రాజై రాక్ ఫెల్లరు అంతివాడై యుండును. అట్టివానికి మనహెన్రీ నూటఏబదిలక్షల పానుల ధనమును ఒక్కసారిగిచ్చి అవర్తకమున అతనికి ఎట్టి బోక్సములేకుండ అవలలికి నెట్టినాడు.

లార్డు బియర్ హైడ్ తో సంప్రదించి పెల్ కంపెనీనికూడ బ్రహ్మాండమగు తన ఆయిల్ కంపెనీలోనికి గొనివెచ్చినాడు. 1930-వ సంవత్సరప్రాంతమున జర్మనీయందలి ఆయిల్ కంపెనీలను కూడ లోగొనుటకు ఇతను ప్రయత్నములు సాగించినాడు. ఇతను మఱియొక ఇరువది సంవత్సరములు బ్రతుకుచో ఆంగ్లో-పెర్షియన్ స్టాండర్డు ఆయిల్ ను కూడ ఈతను-గొనును, నూనెను సిద్ధముచేయు విధు రిఫయినరీలు, స్ట్రేటునందు రెండులక్షల నలుబదియొక్క వేల యకరముల నేలలో వ్యాపించియున్న నూనెగనులకు ఇతను ఇప్పుడే స్వానుదారుడై యున్నాడు.

1930-వ సంవత్సరమునకు ఇతనికి అరువదిరెండు వత్సరములు. ఉష్ణప్రదేశమగు వ్రాగ్లేములందు చిరకాలముండి వచ్చినవానివలె హెన్రీ తల అప్పుడే నెలసినది, నేత్రములు నల్ల బారినవి, చర్మము కాంతివాసినది.

కాని ఇతని ముందహాసము ఇంపై ఎల్లరవాకర్షించునదిగా నుండును. హెన్రీకి ప్రయోగము, ఉపసంహారము రెండును తెలియును. వలయుచో ముందుకుదూసుకొని పోగలడు. అవసరమగుచో చల్లగ వెనుకకుమళ్లగలడు. ఇతడు పామేదారసము కలవాడే. అయినను ప్రజ్ఞానిధి, వస్తువిక్రేతగా హెన్రీ అతిలోకుడు.

మాస్టర్ సేల్సుమాన్ ఆనదగినవాడు. వ్యాపారవిస్తృతియే హెచ్చి ప్రధానలక్ష్యము.

ఇతని ఆఫీసు లండనులో, బ్యాంకుకు ఎంతయో దూరమున లేదు. అతని చుట్టును వలయాకారమున మేజాబల్ల తీర్చి యుండును. తన మందిరముయొక్క ఐదవ అంతస్తున హెచ్చి ఆఫీసుగది.

ఆగదిలో ఈవణిక్కుంగవుని ఎదుట ప్రపంచముయొక్క మ్యాప్ ఒకటి వ్రేలాడుచుండును. పెర్షియా దేశమున తప్ప ప్రపంచమున నూనెగల మిగిలిన అన్ని దేశములందును ఈ తన కంపెనీవారికి ఆస్తిగలదు. నూనెకంపెనీల

లీగ్ నొకదానిని నిర్మించి దాని యాజమాన్యమున ప్రపంచమునందలి నూనెవర్తకమునంతను నిర్వహింపజేయువరకు హెచ్చికి నిద్రపట్టదు, తృప్తికలుగదు.

అది ఇతని నేటిస్థితి. ఏబది ఏండ్లక్రితము ఇతడే ఆమ్స్టర్ డమ్ నందలి ఒకానొకమారు మా లవీథిలో ఒకానొక చిన్న కుటీరమున పేదబాలుడై నివసించుచు గాలికిరలుచు అరిపోవు కొద్ది వత్తిడిపము చుండు ప్రపంచయాత్రకు సంబంధించిన పుస్తకములను చదువుకొనుచుండువాడు.

ఎంతటి భద్రము!

వైద్య యోగ రత్నావళి

(గ్రంథకూర్పు : విక్కిలి పెంపొందింపబడినది.)

450 పుటలు.

వెల రు 3-0-0.

సంపాదకులు : పండిత ములుగు రామలింగయ్యగారు.

ఈ కూర్పునందు గవర్నమెంటువారు 1936-వ సంవత్సరమున నూతనముగ ప్రకటించిన అధర్తై ఒడు లిస్టు (List of Raw drugs & Medicinal preparations of Indian Medicine for use in the institutions of Indian Medicine issued under G. O. No. 2411, P. H., dated 4th October 1929) కి-వ కూర్పుప్రకారము ఆయుర్వేదావధముల ప్రకరణములన్నియు జేర్చబడి వివరింపబడినవి. నుబంధములో మరికొన్ని ఆయుర్వేదయోగములును, కొన్ని ముఖ్యమగు యునాని సిద్ధయోగములును జేర్చబడినవి. మరియు విందు వ్యాధుల కేయేయావధము లుపయోగింపవలసినదియు వివరింపబడినది.

మోపతికొఱకు వెంటనే వ్రాయుడు.

ఆంధ్రభూమి బుక్ డిపో-వే వేరి, మదరాసు.

ఉద్యోగ వాంఛ

౧

వెంకట్రాయుడు పాతికేళ్ళమనిసి, వాళ్ళవూరి బిల్డింగ్ లోనే చదువుకుని ప్రైవేటుపరీక్ష యిచ్చాడు. అంతలో తిరిగి చదువుకోటాను వేసింది. గుండాభాయి జుట్టుతో తిరిగి కొన్నాళ్లు పెద్ద రాడీ పనిపించుకున్నాడు. దిప్పకాయల్లో ఇష్టరకం. కొన్నాళ్ళకి సంసారభాగం తనమీదేపడ్డాది. ఏంకేస్తాడయితే? వుద్యోగానికి చాలా ప్రయత్నించేడు. యెక్కడా దొరకలేదు. దొరికేదాకా వూరికేమాయంపే కడుపు గడవడమెట్టా? తను పక్షుడవుతున్నాడంటే సరిపోతుందా? తల్లి! పెళ్లొమాయేమాతాయో! ఆలోచించి ఆలోచించి రాయుడు స్వంతకేరీ వ్యవసాయం పెట్టాడు. కాస్తోకూస్తోపండుకున్నాది. యెల్లాగో వుండి అవక, లేదు-అవక కాంతేపం జరుగుతున్నాది. బుర్రతిరుగుదుకూడా చాలానుట్టుకు తగ్గింది.

రాయుడుకి ఏమీ తృప్తిలేదు. వుద్యోగంచెయ్యాలని అతనిపట్టుదల. ఎలాగన్నా సంపాదించితిరాల్సిందే. ఎవరేనా పెద్దవుద్యోగస్తులు ఆపూరికవస్తే, సప్లయచేసినా, తెయ్యకపోయినా అటూ యిటూ తిరిగి పాదాపుడిచేస్తూ, చాలాకష్టపడి పని చేస్తున్నవాడిలా తోపించేవాడు అధికార్లకి. వాళ్లయెదుటనే మువ్వలుకీ, కర్రదానికికూడా యేవో సప్లయపనులు పురమాయించేవాడు ముహూపలుకుబడివున్న వాడిలాగ. యెల్లాగే. తనానీట్లాదు, మేస్త్రీటు మొదలైనవివారిదయ సంపాదించుకున్నాడు. సమయం చిక్కితే ఏదన్నా

వుద్యోగం పొందెయ్యరా అని అతగాడి పుద్దేశం. అలా పొస్తానీమకల్లి తనకేమైనా కవరుత్రాలు, ఉద్యోగస్తులురానీవని వస్తూంటాయేమో అని కోలాచూశేవాడు.

ఎలాగైతే నేనెవచ్చిందో నర్తకుకవరుత్రరం ఒక నాడు. ఆవుల్లో పొట్టుమేష్టరు అక్షరాలు కూడ బలుక్కుని ఆయింగిరీపు చిరునామాచదివి వెంకట్రాయుడికి యిచ్చేడు. రాయుడు ఆతురతగా అందుకుని పొంగిపోయేడు. అలామంటూ తిరిగి వచ్చి పొట్టుమేష్టరుకిచ్చి 'యెవరిచెప్పించి వచ్చిందో చూసి తెప్పండి!' అని బరిమాలుకున్నాడు, తనకు ఆమాత్రం యే, బీ, సీ, డీటూ రాకపోవడంవల్ల. అతను విడుదిలిమిలులు పరకాయించిచూసి 'మేస్త్రీటుగారి దగ్గర నుంచి' అని చెప్పాడు. రాయుడు వెంటనే అతని చేతులోంచి ఆకవరు లాక్కుని ఒక్కగంటువేళాడు. పొట్టుమేష్టరు 'ఏమిటయ్యా సమాచారం!' అంటూ వుండగా- 'చెప్తా వచ్చిందొచ్చి' అని గాధరాగా యింటికి పరుగెత్తాడు. తనగదిలో ప్రవేశించి తలుపుగడియవేసుకుని ఒక కిరసనాయిలుడిపం తెరిగించి (ఆపూరింటిగదికి కిటికీలు లేవులేండి, తెరవడానికీ) బాగర్తగా కవరునిప్పి లోపలికొగితయనేడు. కైతంరక్షించి అది తెలుగునేవుంది. అది ఒకసారికాదు, పదిసార్లు చదువుకున్నాడు. పరమావంద సమద్రంలో మురిగిపోయి విడుదిలిమిలులు స్పృహతప్పిపోయాడు. తెలివితచ్చాక 'అమ్మాయో!' అని అంటూ గది

లోంచి వసారాలో! ఒక్కడుమును నుమికాదు.

'ఏమిటాబాబూ! నాయనా! ఏమయిందిరా?' అని అనున్నాకొట్టు గజగజవోలుకునూ తల్లివచ్చింది.

రాయుడు కోణతూ'మరేంకొడమ్మా! ఉద్యోగం! నాకు వుద్యోగమైంది! యిదాగో అర్థయవచ్చింది.' అంటూ ఆ కాగితం చూపెట్టాడు.

అనిదెముఖం చేటంతయింది. తలమించి జారిపోతున్న మునుగుని సర్దుకుంటూ 'ఉండ్రా! నాయనా! పెరట్లో నూతిపెగ్గిర కొడలుంది. యీసంగతిచెప్పిరస్తాను' అని వెళ్లిపోయింది.

రాయుడు—వుండమ్మా! నీసోట్లో నువ్వోంజ నావకు! అప్పుడే యేంకోందరమ్మా! క్రమంగా దానికే తెలుస్తుందిరే!

తల్లి—అయితే నీయిష్టమేకాని. బాబూ! తీరమెంతరా?

రాయుడు—నెల 11 లోంరైవొక్క రూపాయిలు! ఏ ఏమ్మోలీ, రియ్యోలీ వుండమ్మా యింత తీరం?

తల్లి—అవునా నాయనా! అదృష్టంచేసుకు పుట్టాలిగాని వరువులో యేమిందీ? చూడూ! వాళ్ళరామిగాదు రియ్యోఅయికుడా ఉద్యోగం, సద్యోగంలేకుండా ఇంటోపాచున్నాడు. పోనీ యిన్నాళ్ళకీ మూడరిద్రం తీరిందిరే. ఎవరువేరేరు బాబూ వుద్యోగం?

రాయు—ఎవరేమిటే? మన మేసీటుగాయి! వామీద ఆయనకీ చాలాదయి! తనకువజీతం పని అయితే నేను వొప్పుకుంటానో వొప్పుకోనో అని పెద్దవుద్యోగమే పోరాడు!

తల్లి—యేంవుద్యోగం బాబూ!

రాయు—ఏమిటో యింకానివరం తెలిశీదు. ఏమిటుంటుంది? యీమనసలులమీదా, కరణాలమీదా అధార్టీ చెలాయించి, పట్లయిల్లోనూ తదితరాల్లోనూ పనిపుచ్చుకోడమైవుంటుంది. మొన్న నేను మేసీటు దగ్గరే మనసలుపైని రాషత్తు చెలాయించి గడగడ

లాడించేను. మేసీటు హడలెత్తిపోయాడు. యిలాంటివాడిని చేతులో వుంచుకోవాలంటూ, అల్లాంటి మనసలుగాళ్ళని అణచివుంచడానికీ వుద్యోగం చేసివుంటాడు. ఇక నాకదాఖా బాగా చూలిస్తాను, మనసలులందరికీ.

తల్లి—వుద్యోగం వుద్యోగం అంటూ పట్టుపట్టుకు కూర్చుని సాధించేవురా బాబూ! నువ్వే బహదరుది!

౨

గదిలో మంచంమీద వెల్లకిలాపడుకుని వెంకట్రాయుడు ఏవో ప్లానులుచేస్తున్నాడు. ఇంతల్లో ఇత్తడిచెంబుతో మంచినీళ్లు తెచ్చి మంచంక్కింద పెట్టి బుచ్చెమ్మ తలుపుగదియవేసి మెల్లిగా మంచం దగ్గరికి వెళ్ళింది.

బుచ్చె—ఏమిటలా ఆలోచిస్తున్నావు? పెళ్లనికీ ఏంసగలు చేయించేదా అనేనా?

రాయు—వగళేంలా? టే బచ్చీ! నీవకీ రొండు నెల్లు వోపికపట్టు. ఒక్కొక్క బంగారం మలాచూ చేయిస్తాను. మొదటి రెండునెల్లు డబ్బూపెట్టి వా అసీసు వస్తువులు, డ్రెస్సులు, ఏర్పాటుచేసుకోవాలి! చిల్లరప్పులు తీర్చేయాలి. ఒకయేడాది యింటిఅద్దే పారెయ్యాలి!

బుచ్చె—ఇంటిఅద్దే ఏమిటండోయ్!

రాయు—ఇంత పెద్ద వుద్యోగస్తుడను అని అని పించుకోని, యీభూరికోంప అరుగులమీద కచ్చేరి చెయ్యమన్నావా! సిగ్గుసిగ్గు! వచ్చే వుద్యోగస్తులూ, పోయే వుద్యోగస్తులూ చూసి యేమిటమంటారు? అందుకనే పెద్దినాయుడుగో మాట్లాడాను. వాళ్ళ మేడమీది గదులు ఒకయేడాదిరాక వాస్తాధినం చెయ్యడానికీ. యేరై రూపాయాలు మట్టలెప్పుడానికీ నిర్మయించాను. ఎల్లండినించి నేను అక్కడే నుకాము. భోజనానికీ యిక్కడికీ వస్తూవుంటాను.

బుచ్చె—మేమూ అక్కడికేవస్తాం.

రాయు—నీల్లేదు. కావువాళ్ళయింటో మీరలా

వంట, పెంటచేస్తాడు? ఒక్కయేడాది వోపిక పట్టండి. యీలోపుగా యిక్కడే ఒక భవంతి లేక దీస్తాను.

బుచ్చె—అదుగో! అదొకటి రలపెడితే నాకు వస్తువులు వచ్చిఉట్టే ఎందుకూ అబద్ధాలు మాట లాడడం?

రాయ—భవంతి కట్టించేమంటే ఎక్కువసాక్షు ట్టుకుందనా నీపూహ! పెట్టికూరలు, పెట్టికంపాళ్లు, పెట్టికాపివాళ్లు వమ్మిడీ ఖర్చులేకుండా పనిచేస్తారు. కలప పూరికే సంపాదించొచ్చు. ఇక దానికి డబ్బు ఎందుకు ఎక్కువ అవుతుంది? పలుకుబడివున్న వాడిని, నాకే కర్పవుతుంటేమి? పెట్టివాళ్లు పని చెయ్యకపోతే ఎరగకూ నామకా.

బుచ్చె—కాగావుంది! ఇకమనకేంలా? కొని మీచేరికింద ఏదైనా పనికలిసివస్తే మా అన్నయ్యకి పనిచేయించరూ? రియేడాకా చదివి డిగ్రీ తీస్తాడు. మీపేరు చెప్పకుని మావాళ్లు హాయిగా బతుకుతారు.

రాయ—మాదాంలే అప్పటికొగతి! చదు వంటేయేదో-చదువుకుంటారుగాని యీ, రియేం లి, పిచ్చీ! లోకజ్ఞానం అనేది తక్కువ.

బుచ్చె—వైదం రక్షించి మనకోకాయకొస్తే అది ఆదుకుందికే వోవోళ్ళుడు మాటాయా, వై న్నూలుబండి కొంటారుకదూ!

రాయ—ఓనీ! అతేఅబ్బురమా! ఇంతెందుకూ? యీయేడాది, యిల్లయితే, మరోయేడులో సుర్రపు బగ్గీ మనకి కొవనూ?

బుచ్చె—(సంతోషంతో) యేం అద్భుతవంతు కాలివమ్మ! వెమ? నాపూజలు యిన్నాళ్ళకీ ఫలం చావాలి! యిక మాకేమిటి తక్కువ?

3

రాయకురల్లి వెంకమ్మ పెరటిపంచదగ్గర తులసి కొట్టవక్కని కూచుని పత్రికత్తులు చేస్తూవుంటుంది. పక్కనీది సుబ్బమ్మ 'వెంకమ్మక్కా! అని పిలుచు

కుంటూ వస్తుంది. యిదివరకు ఆప్యాయంగా జబా రిచ్చి కూచోమనిచెప్పి వెంకమ్మ పలకనన్నా పలక లేదు. సుబ్బమ్మ వెంకమ్మపక్కని నుంచుని మట్టి కిరిచింది.

వెంక—నువ్వులే సుబ్బీ! పరధ్యానంగా వున్నా ను, మాట వినిపించడంలేదు! కూచోవే!

సుబ్బ—(కూచుని) ఏమే! చెప్పవన్నారేమూ, మీరాయుడికి వుద్యోగమయిందనీ!

వెంక—(విమననం) నిన్ను నేగడలే కానికం వస్తా. అప్పుడే యొక్కడచెప్పిన? ఏం లోకమమ్మా! అప్పుడే యెలా పొక్కిపోయిందో!

సుబ్బ—తెలిస్తేయేమే! సంతోషించేవార్యమే గాని, దుఃఖపడేవార్యం కాదుగదా మేము!

వెంక—నీసంగతికాదీ! చెప్తున్నాను లోకంబి! ఎంత కష్టపడ్డాడవుకున్నానో ఆవుద్యోగానికీ! లోం దైవకటికాదు, లోమ్మిదివందలు జీతంచేసినా ఆ కష్టానికి చాండు. ఏమనుకున్నారోగానీ!

బుచ్చె—లోంభయ్యెకటాజీతం! ఏం అద్భుత వంతురాలమ్మా, అలా కొడక్కునూ, మా అభావనం రియేచదివీకూడా యింట్లోకూచున్నాడు, పనిలేక బండలారేక. 'ఏమిరా! పనికి చూస్తున్నావురా' అంటే తెల్ల మొగంవేస్తాడు. ఆస్తమానం పెళ్లొన్ని ఎదురుగుండా కూచోపెట్టుకుని కబుర్లు చెప్పమంటే చెబుతాడు. ఎందుకొచ్చివకబుర్లు! మీవాడు ఆ యింగ్లీషు ఏమీ రాకపోయినా నూరురూపాయల వుద్యోగం యెడంచేస్తో సంపాదించేడు!

వెంక—ఎందుకే ఆ పీచుపీచు చదువులు! డబ్బు దండక్కిగానీ! ఏమిటిలాభం! యింతికి అద్భుత ముండాలిగాని చదువులేం పనిచేస్తాయే?

సుబ్బ—నిజమేనక్కా! మరోజాలు యెలా తెల్లారతాయో అని వెంగపట్టుకుంది. ఉన్న మడి చెక్కలు పిడి చదువుకోసం బుగ్గిలో కలిపివేసేం. చానీ, తెన్నూ లోచలేదు.

వెంక—విచారించకే సుబ్బీ! మావాడితోచెప్పి

యేదన్నా కిందిపని కలిసాస్తే తప్పకుండా మీవాడి సంగతి చూపేటట్లు చేస్తాను. అవినయ మీ ఆద్యప్తం!

సుబ్బ—సరేవమ్మా! ఆలా ఏలేనా చేయి నీవట్టాయనా, నీవేలు ముచిపోను. నాకరీరం నీకు చెప్పలు కుట్టియిస్తా. ముచిపోకేం?

వెంక—ఎంతమాటన్నావే?

౪

[రామారావు యిరవై రెండేళ్ళమనిషి. ది. యోగేశ్వరయి ఏడాదిఅయింది. ఎక్కడా వుద్యోగం కొరక్క యింటోనే ఉన్నాడు. 'హిందూ' పత్రిక 'నాంబెడ' కలములుచూస్తూ నడవలో మడతమర్చి లో కూచుని వుంటాడు, గదిగుమ్మాని కెదురుగా. గదిలో ఆతనిపెళ్ళం పద్మ సింగారం పూర్తిచేసుకుని గుమ్మందగ్గరి నిలబడివుంటుంది.]

పద్మ—ఏవర్తికేనా కలుసుకుం దద్యప్తం, నా లాంటి దిద్దడేవరికీ తప్ప!

రామా—(పత్రికచూచి) ఏ మొచ్చిందేమిటివచ్చు?

పద్మ—పెళ్ళయి నాలుగేళ్ళయింది—కౌపరాని కొచ్చి యేడాదిపైగా చాటింది. నగా, నట్రా, మద్దూ, మచ్చటా, ఏమన్నా తీరాయా? మీరే ఆ లోచించండి. బుచ్చెమ్మచెప్పింది, వాళ్ళాయనకి పెద్ద వుద్యోగం అయిందట! భవంతికీ జైప్తారట! ఒక్క బంగారం మలామా చేయిస్తాడట! బగ్గీలూ, మోటా యలూ కొంటాడట! దానిదే అద్యప్తంగాక! మీరు పెద్దచదువులు చదివినా కానీ వుద్యోగమేనారేమ.

రామా.....

పద్మ—నగా, నట్రాసంగతి అలావుండనీంది. మీకుతోడు నేనుకూడాను, నీళ్ళపీకమిడికి. ప్రతి రోజూ రుడరుసరే పట్టెడన్నానికీ! ఏదేనా చిన్న పనేనా సంపాదిస్తే యీబాధ తప్పిపోతుంది.

రామా.....

పద్మ—బుచ్చెమ్మచెప్పిందిలెండి! ఏదేనా, ఆయన కింద పనికలిసాస్తే మీకు యిప్పిస్తుందట!

రామా—ఎవరిసంగతే చెప్తున్నావు నత్తు!

ఇంతట్లో రామారావుతల్లి ముప్పయ్యవస్తుంది. కొడలు గదిలోకి పోతుంది. ముప్పయ్య రామారావుని చూసి

'ఏమిరా రామం! నొట్టికాగితాలేనా, యేమన్నా వుద్యోగాలు భారీపడిన వున్నాయా! ఎందుకురా డబ్బుఖర్చుకి, ఆ చేతుకొగితాలా?' అంటే 'యిం దులోనే వున్నది నాభవివ్యక్తం' అంటూ డబ్బు తగలేస్తున్నావు. ఏం డబ్బు ఖర్చుపెట్టెడివి, ఆ రాయుడికి, పెద్దవుద్యోగం వుంటుంది? ఇంగ్లీషు మార్కలన్నా రెండురావు. యింతకీ, నేం చేసుకున్నా అద్యప్తం! బోలెడు ఖర్చుపెట్టి - మడిచిక్కలమ్మ కుని- చదువెచెప్పించి, చివరకి లిండికీకూడా కష్ట పడిపోతున్నాం. నత్తు పని పొటూ లేక పెళ్ళాంటో కబుర్లు చెప్పుకుంటూ నిర్భాగ్యువు దామోదరపెద్ద మ్మని తయారయ్యావు' అంది.

రామారావుకి నొట్టుమండిపోయింది ఏయెట్లు గలదు? ఆపాళంగా యిల్లునిడి పోదామనుకున్నాడు—కాని, కట్టుకున్న పెళ్ళాంగతి ఏమాటుంది? అంతే కాంతంహించక తప్పిందికాదు.

సుబ్బ—అంతై వక్కరూపాయిలట వుద్యోగం వాళ్ళసంగతి, సందర్భమూ చూస్తే ఎంతో ముచ్చట యింది.

రామా—అంతై వకటి చీకమా ఏంచదివేదని?

సుబ్బ—చదువెందుకూ, అద్యప్తమందాలిగానీ.

రామా—నాకేమీ అర్థంకాలేదు. ఏమద్యోగం? ఎక్కడేమిటి?

సుబ్బ—ఎక్కడేమిటి? యీపూళ్ళోనే. అదేం వుద్యోగమో, చదువులూ, చట్టుబండలూ యేడిసిన మీకు తెలియాలి. నాకేం తెల్సు?

రామా—ఇదంతా ఓగారదీలానుంది యదార్థం తెలుస్తేగాని నమ్మకంలేదు.

సుబ్బ—ఆవును నీకు పనిలేకపోతే, ప్రపంచంలో ముం ఎంతకీ పనికాదచెప్పాచా ఏదీకావు దద్యప్తం.

(పోవును)

రామా—ఏ, లీ, సీ, డీలురాని వద్దవ్వుకి, 91 జీతమేమిటి, అది యిలాంటి పల్లెటూలోనే యేమిటి, బిళ్ళంతా అదివమ్మ వమ్మ ఎత్తిపొడవడమేమిటి? ఇవో నాటకంలాగుంది. రికార్డి చేసి ఫలితాలు కనుక్కోవాలి.

౫

రాయుడు కుర్చీపొడవూర్చుని వుంటాడు. ఎదురుగా ఒక పేరీలు. పక్కని వక బెంచీ. రామారావు అక్కడికి వస్తాడు. రాయుడు 'హా-హో-రా, రామం' అని బెంచీపూసిస్తాడు. కొడుకుహోదా చూడడానికి, తిల్లివచ్చి అక్కడే నుంచుంటుంది.

రామా—బాగుందిరా ఆర్టీ నీసంగతి. తొంభయ్యేక్కరూపాయల వుద్యోగం సంపాదించావట మేం, ఏంవదిచినా, నీ కొలిగోరికి పోలం.

వెంక—ఇది మీఅందరిదయా, వాడి అదృష్టమున్నా. నీకుమాత్రం నదికొకపోతుండేమిటి రాముడూ.

రామా—ఏం ఉద్యోగ మేమిటి రాయుడూ.

రాయు—నాయుడి ముసవలులపొడ కరణాల మీదా, రివిన్యూ యిని స్పెక్టర్లమీదా, అయివుంటుంది. అయింగ్లీషు మా పేమిటో నాకు అర్థంకాలేదు. నువ్వు చూశావెప్పు.

అని యింటోకెళ్ళి కాచిడి పెట్టి తాళంపీసి 10 కవర్లలో చాచిన అర్థరూకాగితం తెచ్చి రామారావు చేతిలో పెట్టాడు. కాన్ని చూడగానే రామారావుకి పట్టరాని నవ్వువచ్చింది. అప్పుకోలోపోయాడు. 'యీవుద్యోగమిట్లా' అని నవ్వికేడు—కడుపు వెక్కలయ్యేటట్లు.

రాయుడూ, తిల్లి నిర్భాంతిపోతారు. కొంప కూడా కొంచెం వచ్చినట్లుంది, ఆవాలకంచూస్తే. ఇంతలో, యేదోపుట్టి మునిగిపోయినట్లు బుచ్చెమ్మ కూడా వచ్చింది.

రాయు—యేమిరా అలాంటున్నావో?

రామా—ఇది, ఎన్నామరేదను వుద్యోగం జవా

భారెక్కలు రాయడం దీనికి జీతం, బత్రేంవుండవు. నె 91 రు. అంటే నెలకి తొంభయ్యేక్కరూపాయ జీతంకాదు. తొంభయ్యేకటో నెంబరు వాడి వమ్మ నూట నువ్వు!

వెంక—నిలే యిది వుద్యోగ మేనా

రామా—వుద్యోగమే—చెప్పలేమా జీతం, బత్రేం వుండవని.

బుచ్చె—జీతం, బత్రేంలేనివుద్యోగం మీరెందుకండీ దండగ. నాకు అక్కర్లేదని రాసేయండి మే ప్రీటుకి.

రామా—అక్కర్లేదంటే వొదిలే వుద్యోగంకా దిది. చేపిరీరాలి.

రాయు—ఇదా, నాకు మేప్రీటుతోవున్న పరిచయానికి ఫలం!

వెంక—అక్కర్లేదంటే—యేంకేస్తావేమిటి?

రామా—యేంకేస్తాదా? వైదులో నూ-హో-వెడతాడు.

వెంక—, బచ్చె—రాయు— (వణుకుతూ) వై...దే?

—“రావు”

ఆంధ్ర జ్యోతి

మోల్లెన్—వార పత్రిక

సాలుచందారు కి. విడిపత్రిక 9 పైసలు.

బర్యాలోని 1,60,000 ఆంధ్రుల క్షేమానికి పాటుబడుచున్న వారపత్రిక. ఇందు కార్మిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వాణిజ్య విషయములు నిష్పక్షికముగ చర్చించబడును. దీనికి బర్యా ఆంధ్రుల ప్రచారము గలదు. వర్తమా లిందు తమవరకు ప్రకటించిన మంచి లాభమును పొందగలరు. వివరములకు :

ఎడిటర్, “ఆంధ్ర జ్యోతి”

185, లోవర్ మెయిన్ రోడ్డు,

మోల్లెన్-అని వ్రాయుడు.

యువ కార్యాలయ ప్రచురణలు

అధునిక వాఙ్మయంలో చిన్న కథ అత్యుత్తమస్థానం సంపాదించుకున్నది. కాని పత్రికలద్వారా చిన్న కథకు మంచి ప్రచారం లేకుండాడింది. ఇప్పుడిప్పుడు కొత్త పోజులు చూస్తున్నాం. రావటంమూలాన పత్రికలలో కథల పాలు తగ్గించవలసినచ్చింది.

ఈ పరిస్థితుల్లో యువకార్యాలయ ప్రచురణలు పాఠకలోకానికి పెద్దకొరత తీరుస్త వలసినానికి సందేహంలేదు. మీ ఆభిమానానికి పాత్రులైన కథకులు-మీరు ఎవరికథల కొరకై పత్రికలు కొంటూవుంటారో ఆరచయితలు రాసిన కథలు నెల నెలకు ఒక పుస్తకంగా పై కార్యాలయంవారిచేత ప్రకటించబడుతున్నాయి. పత్రికల మాదిరిగా అంతర్వితిమైపోవు. క్రొనుసైజున ఘనమారు నూరుపేజీలు. వెల నాలుగణాలు మాత్రమే.

వెంటనే ఈ ప్రచురణాలకు చందాదారులకండి. సంవత్సర చందా రు. 3-0-0 మాత్రమే.

వెలువడిన గ్రంథాలు

- కాద్యం. (ఫిబ్రవరి 1937)
- కొడవటిగంటి కుటుంబరావు పాపం!!! (మార్చి 1937)
- గుడిపాటి వెంకటచలం. "హుటె లెట్." (ఏప్రిల్ 1937)
- పిల్లలమర్రి బాలకృష్ణశాస్త్రి. కాంతం కథలు. (మే 1937)
- మునిమాణిక్యం నరసింహారావు.

బిడ్డల ఆరోగ్యబలమునకు స్వామీన్ 'బాలజీవన్' (రిజిస్టర్డ్) అమృతమువంటిది.

బిడ్డలయొక్క అన్నివ్యాధులను తొలగించి నూతనజీవనము యిచ్చునట్టి అమృతతుల్యమగు ద్రావకము. బిడ్డల అజీర్ణము, కడుపునొప్పి, జ్వరము, విరేచనములు, వాంతలు, జలుబు, కఫము, మొదలగు సర్వవ్యాధులను తొలగించి ఆరోగ్యమొనగను.

వెల ఔన్ను సీసా రు. 0-6-0.

4 ఔన్నుల సీసా రు. 1-4-0.

కాల్పులు, నరకులు, నొప్పులకు 'నీతమలామా' (రిజిస్టర్డ్) సంతవివంటిది.

అన్ని చర్మవ్యాధులకు పై నవ్రాయుట కుపయోగించు ఓషధీమలామా. కాల్పులనుమగగా ప్రఖ్యాతిగాంచినది. మూలవ్యాధిని, ముఖముపై మొటిమలను తొలగించును.

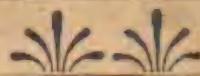
వెల 3 ఔన్ను సీసా రు. 0-6-0.

2 ఔన్నుల సీసా రు. 1-4-0.

మావద్ద ఇంకను పెక్కు ప్రశస్త మైన ఔషధములు గలవు. మా ప్రత్యేక ఔషధ కేటలాగునకు వ్రాయుడు.

ఏజంట్లుగా నుండగోరువారు మాకు వ్రాసిన వివరములు తెలుపగలము.

ఆశ్వికాకుమార ఫారశీ నర్సపురం, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా.

పానుగంటి వారి వ్యావరచన

రచయిత :

పెమ్మరాజు రాజగోపాలము, బి. ఏ.

(డిప్రెషన్)

అంద్రదేశమున నాంగ్లేయభాషయొక్క ప్రాధ్యుల మేనాటనుండి ప్రారంభమైననో, నాటనుండియే తెలుగుభాషలో నూతన పరివర్తన మారంభమైనది.

ఆ పరివర్తనమునకు తొలుదొల్ల మార్గ దర్శకుడు వీరేశలింగము పంతులు, వంగసీమల నుండి పొంగివచ్చిన తరంగము, వీరేశలింగముగారిని జిజ్ఞాసువును చేసినది. సాంఘిక పరివర్తనమునకు భాషాసాహాయ్య మత్యవసరమని, అందుచే నాంధ్రావలి కందుబాటులో నుండుటకై సతి కఠినమైన వచన రచన లవసరమని యాతడు కనుగొనెను.

కాలపరిస్థితులు కవిని, కవిదేశముయొక్క భావి భాగ్యమునూ నిర్ణయముచేయుచుండును. కావున నాటి సాంఘిక, మత సంస్కరణమునకు వీరేశలింగముగారు వచన రచనమే ముఖ్యమగు సాధనముగా నైకొనినాడు, కావుననే ఆయన వివిధమార్గ విలసితములగు వ్యాసములు వ్రాసినాడు. గద్య తిక్కన అనిపించుకొన్నాడు.

అంద్రవాఙ్మయమున పొడనూపిన నవయుగారంభమున వీరేశలింగముగారే నవ్య వచన రచనాజనకత్వము వహించెనని చెప్పక

తప్పదు. ఆకారణముచేత నాయన నవయుగ ప్రవక్త అని, అంగ్లేయభాషా సముద్రమున యానమొసర్చి కొత్తదారులు చూపిన భాషా నావికుడని చెప్పక తప్పదు.

వారి సమకాలికులు చిలకమర్తి లక్ష్మీ నరసింహముగారు. వీరు వచనరచనమందు కాని, దానిలో నవలూనూ, నేవచరిత్రలూ మొదలగు భావనా ప్రగర్భితములగు నూతన కల్పనములు అంద్రదేశమున కర్పించినారు. వీరికై లి మృదుమోహనము, భావావేకముచే కించమిచ్చి క్షము.

కాని వీరిరువురిలో నవ్యత తోపాటు ప్రాచీనతకూడ కలదు. 'ప్రాతెకొత్తల' మేలు కలముక 'కొమ్మొరెంగును చిమ్మగా వ్రాయగలిగిరి. అంతియేకాని నవనవోల్లసితమగు అపూర్వ నూతన మార్గము త్రొక్కరైరి. దానికి కారణ మప్పటి కింకనూ ప్రబంధ వాన నలతో కూడిన పద్యరచనమందలి అభిలాష చావకుండుటయే.

అంతలో న్యుత్పత్రవాయువులు ప్రాగ్భి నుండి వీవనాగినవి. వంగ విభజనము తర్వాత భారత ప్రజలలో స్వేచ్ఛాబీజములు ప్రబలి పోయినవి. భారతీయుల భావములు నందు

ముఖ్యముగ భావోద్రిక్తులగు నాంధ్రుల భావములు, గురికట్లతోగూడిన పద్యములలో నిల్వక, స్వైర విహార ధీరయగు వచనధారా వేగమున బహిర్గతముగా వచ్చినవి.

అందుచే పెక్కువిధములగు జీవచరిత్రలూ, కథలూ, వ్యాసములూ తలలెత్తసాగినవి, అనేక గ్రంథములూ, వివిధ మాసపత్రికలూ ఉద్భవించినవి.

పానుగంటి నరసింహారావు గారి యగము

కావున సర్వతోముఖభివృద్ధి వాంఛించు చున్న తెలుగు నాగరికతకు వచన రచనములో నవ్యరీతుల చాల అవసరమైనవి. తోడనే కాలశక్తి, మన పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారిని చక్కగా నేర్పరించి కోరుకొన్నది.

అప్పటి తెలుగు రచయితలలో పానుగంటి నరసింహారావుగారు కూలంకషమైన ఆంగ్ల భాషా పాండిత్యము కలవారు. చక్కని సారస్వత పుష్టికలవారి మొదట కవితాహృదయముతో కలిసి ఆంధ్రమున నవ్యవచనా రచనారంభము మొదలుపెట్టెను.

తెలుగువారి, భాషా, సామాజిక, రాజకీయ మతవిషయక జీవనములో పరివర్తనము తీసికొని వచ్చుటకు, సహజ గంగాధురీవేగముకల నుపన్యాసధోరణితోటి వ్యాసరచన మవసరమని గ్రహించి చక్కని మార్గముల నరసికొన్నారు.

పూర్వకపులకు సంస్కృతభాష ఎంత ప్రోద్బల మిచ్చివున్నదో, నేటి రచయితలకు నాంగ్ల భాష అంతకన్న వేయిరెట్లు సాయము చేయుచున్నది. పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారి వ్యాసరచనలలో కెల్ల పేర్కొన

దగినవి. (1) ప్రక్షిప్తపన్యాసములు, (2) సాక్షి సంపుటములు, (3) కథలు, ముఖ్యముగ వారి కీర్తిలత ప్రాణికోనుటకు సాక్షిసంపుటములె పట్టుకొమ్మలు. ఆంధ్రపత్రికలో నెప్పుడు సాక్షి వచ్చునా అని ఆంధ్రు లమితోత్సాహముతో నెదురుచూచుచుండిన దినములు కలవు.

ప్రక్షిప్తపన్యాసములు

ముందు ప్రక్షిప్తపన్యాసములను గురించి యిందుక ముచ్చటించవలసి వున్నది. అవి చాలవఱకు సువర్ణ తేజుతో ప్రకటింపబడి వున్నవి. కాని అవిచాలవఱకును అతిప్రాశములైనవియే అని చెప్పవలసివున్నది. అప్పటికి వారి వచన రచన మంతగా గడితేరలేదు. భావములుకూడ సంతగా పరిణతి పొందలేదు. అందు ప్రకటింపబడిన వ్యాసములలో ముఖ్యముగా నెన్నదగినవి (1) కవి, (2) కవులకోక విన్నపము, (3) పురాణపఠవము, (4) జంటకవులు, (5) విమర్శాదర్శము, (6) స్వప్న కావ్యము.

వీనిలెర్వాత ప్రకటింపబడిన సాక్షిసంపుటములలోని భావములు చాలా విద్యావైశద్యము, భావోన్నత్యము చాటుచున్నవి. అందు ముఖ్యముగ మూడవసంపుటము మొదలుకొని ఆరవసంపుటము ముగియునప్పటికి పంతులుగారి రచనా కౌశల్య మత్యద్భుత పాండితీమండిలిమై నిరుపమానమైనది.

సాక్షిరచనము

సాక్షియను గ్రంథమునకు ప్రాతిపదికకొలిపవఱకు నాంగ్ల భాషలోని ఎడిసన్ అను వచన రచయిత వ్రాసిన స్పెక్టేటర్ అను గ్రంథము. పంతులుగారు స్పెక్టేటర్ అను నామమును దానియొక్క ఇన్నిసేషనును వ్యాత్రమే గ్రహించినారు కాని దానియొక్క

గ్రుడ్డి అనుకరణ మెంతమాత్రము తీసికొని యుండిలేదు.

ఇక సాక్షిసంఘ నిర్మాణము చాలవఱకు డిక్టేన్సు అను అంగ్లనవలారచయిత రచించిన పిక్విక్ పేపర్సులోని సంఘనిర్మాణమును పోలి యున్నది. మనసాక్షిలోని వాణిదాను పిక్విక్ పేపర్సులోని స్నచ్ గ్రాన్స్ ని, బొత్తయ్య శైలి, అగ్రంధములోని ఫాట్ బామ్, జుఘాల శాస్త్రీ కొంతవఱకు పిక్విక్ గారిని పోలిన దని నా అభిప్రాయము.

కాని సాక్షిలోని రచనా ధోరణి చాల స్వతంత్రమైనది. పానుగంటివారు ఎడిసన్ వలె సున్నితమైన నటుకులుగాని డిక్టేన్సువలె పెక్కిరింతపోట్లుగాని పొడవక పెక్కు విధముల జోనాథన్ స్విప్టవలె స్లెడ్జు హేమర్తో సమాజమును కొట్టివారని నాలెలంపు. వారి ప్రకీర్ణోపన్యాసములలో స్వప్న కావ్యము, జంట కవులు, పై విషయమును చాలవఱకు స్థిర పర్చును.

శైలి

వీరి సాక్షిసంఘటములలోని శైలినిగూర్చి యిందుక ముచ్చటంపవలసి వున్నది. ఆభాషా శైలి కవితా మనోజ్ఞమైనది. రసావిర్భావముతో కూడిన తరంగగమనమందున్నది. అక్కడక్కడ మధురమైన ఆవేశము, వలసినచోట్ల మోటారువలె ధ్వనించు పథగుంధనలు కూడ కలవు. అడుగడుగునకు రచయి తలహుద్రప్త అని తేలకలదు. రచనలో సంఘమును సంస్కరింపజాలు పవిత్రమైన ఉద్దేశము ఆవర్గళధారావేగమున పొడకట్టుచు, వారి హృదయములోనుండి ఉష్ణైక్తుగా ప్రవహించి, శ్రోతల హృదయములనుకూడ స్పందింప జేయజాలివున్నది.

ప్రకీర్ణోపన్యాసములలో కాని, సందర్భానుసారముగా సాక్షి వ్రహ్మసములలోగాని, కవితను గూర్చికాని, ఆంధ్రభాషను కూర్చికాని, రామాయణమును గూర్చి చెప్పినప్పుడు తప్పక మనకి వారి హృదయమును విప్పి చెప్పి నట్లుండును.

మొత్తముమీద సరసింహారావుగారి వ్యాసములన్నియు దిలకింప, వారికి (1) కవిత్యము మీదను, (2) భాషమీదను, (3) స్త్రీల నాగరికమీదను, (4) పూర్వసాంప్రదాయములు, (5) మతము, (6) నవనాగరికత, (7) భక్తి, (8) వేదాంతము, (9) విద్యావిధానము, (10) రాజకీయవిషయములు, (11) విమర్శనాదృష్టి కల అభిప్రాయములు చక్కగా విదిలమగును. అందుచేత చాలావఱకు వారి వ్యాసములలో వారి వ్యక్తి స్పష్టముగా పొడకట్టును.

కనక సావకాశముగ వారి వివిధ వ్యాసములో పై విషయములను పరిశీలించి చూడవలసివున్నది.

1. కవి : కవిత్యము

కవిత్యము ప్రకృతి ప్రియత్వమని, అతిలోక మగు విజ్ఞానుల జెట్టియని, చాలా నిర్మలత్వముకావలెనని వారి ప్రకీర్ణోపన్యాసములలో నెలవిచ్చియున్నారు. కాని సాక్షి అయిదవ సంపుటములోని కవిత్యమన్నా, కవియనినా చెప్పిన అభిప్రాయము వేఱుగావున్నది. అయిదవ సంపుటములోని అభిప్రాయములు చాల నున్నతపథములో చేరినవి. అక్కడ కవికిని వేదాంతికిని ఆభేదముచూపింపబడినది. అందు కవిత్యమన్న గణబద్ధమైన వేదాంతవిషయక సంగీతిమని తేలినది. తాను ధన్యుడై లోకమును ధన్యముచేయు కవనిగూర్చి పంతులు

గారిల్లు పాడినారు.

“మల్లెపూవుమాటి మధుపంబుతోపాడి
గంధవాహుతోడి గలసి వీచి
యల్లిలోపమునిగి యార్యవహ్నిని గ్రాగి
నీటిబుగ్గ యగుచు నంగిక్రాశి
తోకయక్కతోడి డీకొని శ్రమజేరి
సాంధ్యరాగవదిని స్నానమాడి
తనపునిండ నింద్ర ధవళు రంగులుపూసి
తైరవా ప్రసుధను గైపుతెరిది
గోళగావరుతికి మేళవింపుగవాడి
పాడి, యాడి యాడి పాడి సోలి
భావనామహత్వ పటిమను బ్రహ్మమై
పోవుగలికి గోటి మొక్కులిడుదు.”

2. ఆంధ్రభాష

ఆంధ్రభాషమీద పానుగంటి పంతులు గారి ప్రేమ యింతింతసరాదు. మాతృభాషలో నుపన్యసించలేనని చెప్పిన సభాపతిగారి మీద సాక్షి వ్రుపన్యాసములో వీరు చూపిన ఆగ్రహము అత్యుత్తమ తరగతిలో చేరిన భావోద్దేశమునకు తార్కాణము. ఈవిషయము సాక్షి 3-వ సంపుటములోని ‘స్వభాష’ అను వ్యాసములో చూడతగును. వీరు గ్రామ్యవాదమును ఖండింతురు. సక్రమమైన, నియమ సహితమైన సరళాంధ్రభాష వాడవలెనని వీరియుద్దేశ్యము. మన కీ విషయము వారి ప్రక్షిప్తోపన్యాసములలోని గ్రామ్యవాదుల భాషావాదము, విమర్శాదర్శనం చెప్పక చెప్పను. ప్రస్తుతాంధ్రలోకమున యువకబృందము వ్యవహారిక భాషమీద మోజుపడుచున్నను వీరి గ్రాంథికభాషా వాదము వారిని రిచకితులజేసి తప్పుక జిజ్ఞాసువుల జేయక మానదు.

3. స్త్రీలు

సాక్షి ప్రతి సంపుటములోనూ వీరు స్త్రీల

విషయము ముక్తకంఠముతో నొక్కి వక్కాణించియున్నారు. నేడు సవనాగరిక కాంత ప్రపంచమందెల్ల యెడల, పురుషునిమీద తిరుగబడి, యధేచ్ఛా విహారముననుండు తలంపుకొని, మితిలేని వ్యయమునబడి సంసారము నరకతుల్యముగ జేయుచున్నది. సంస్కరణాభిలాషులగు వీరు నిర్భయముగ, తగిన సమయమున, ఆంధ్రస్త్రీలకు జాగ్రత్తపాఠము చెప్పివున్నారు. సాక్షి నాల్గవసంపుటములోని స్త్రీల సభలోని జంఘాలశాస్త్రీ వ్రుపన్యాస ముత్తమశ్రేణికి చెందినది. సుభద్రకాని అభిమన్యుని, శకుంతలకాని భరతుని కనలేదని పౌచ్చరించి, “మిమ్ములను చూచి భయపడు పుత్రకులు పుట్టెదరని” చెప్పినారు.

4. పూర్వ సాంప్రదాయములు

పంతులుగారు నవ్యవిద్యా సంస్కారులయిననూ వీరికిని పూర్వ సాంప్రదాయముల మీద నభిమానము. సాక్షి రెండవ సంపుటములోని ‘నిష్కారణానింద’ అను నుపన్యాసమున మనకు పై విషయము గోచరమగును. కురుక్షేత్రమునుగూర్చి సాక్షి 5-వ సంపుటములో వీరుచెప్పిన వాక్యములు చిర స్మరణీయములు. అందు వీరికి గీతమీద, పురాణములమీద కల అభినివేశము పూర్ణముగా వర్ణింపబడినది, శ్రీరామనవమి, మహా శివరాత్రి అను వ్యాసములలో వీరి పూర్వ సాంప్రదాయములయందలి అభిమానము చక్కగా ప్రకటితమగుచున్నది.

5. మతము

భారతదేశమునకు మతవిద్యా భోదన మత్యంతావసరమని వీరు చాల పూర్వమే గుర్తించినట్లు సుస్పష్టము. ఆవిషయము వీరి ప్రక్షిప్తోపన్యాసములలోని ఒకచోట చర్చింపబడినది. కాని వీరిమతము సంకుచితమైనది

కాదు. దానికి తార్కాణముగ సాక్షి 5-వ సంపుటములోని అస్పృశ్యత అను వ్యాసము చూడలేనివన్నది.

6. వననాగరికత

మొత్తముమీద వీరి సాక్షిసంపుటములలోని పెక్కువ్యాసములు, మానవకోటి అధః పతనమునకు దారిచూపుచున్న బ్రష్ట నాగరికరిమీద లేవనెత్తిన దాడుమో ఆనిపించును. ఈ విషయము సాక్షి 2-వ సంపుటములోని సనాతనాధు నాతని నాగరికతలను వ్యాసములో చక్కగా విమర్శింపబడినది; పెక్కుచోట్ల మహర్షుల వాక్యములకంటె దొరల వాక్యము లిప్పటి నాగరికలకు చాల ప్రమాణ వాక్యములై పోయినవని విచారించిన ఘట్టములున్నవి. సాక్షి 3-వ సంపుటములోని కుంభ కర్ణుడను వ్యాసములో పంతులుగారు కేవల మాంగ్ల భాషాలోలులై మన నాగరికత కనిపెట్టలేనివారిని కూర్చి మిక్కిలి వగచియున్నారు. పరవిద్యాభ్యాసము మనవానియందలి గౌరవ మెంతగా డిండుపడి చేయుచున్నదో ఆవిషయమున నొక్క చెప్పివున్నారు. మన వారు స్నాన జుతపాద్యనుష్ఠానములు మాని నందుకు మిక్కిలి వగచిన వ్యాసములు చాలగా నున్నవి.

7. ధర్మ

మానవకోటికి తరణోపాయము ధర్మయని శ్రీవారి నిశ్చితాభిప్రాయము. అందు ముఖ్యముగ వీరు రామధర్మము. ఈవిషయము మనకు సాక్షి 4-వ సంపుటములోని శ్రీరామనవమి అను వ్యాసము తెలుపుదు చేయకలదు. వీరు రామాయణము వచ్చినపుడెల్ల భారతజాతికి కావలసిన ప్రబలాదర్శములందున్నవని యుద్ధోగి వ్రాయుచుండురు అదిగాక వీరి శ్రీరామాయణ నాటకములలోని

విషయము చక్కగా ద్యోతకమగును.

8. కేదాంతము

అక్కడక్కడ సందర్భానుసారముగా వచ్చు వేదాంతోపన్యాసములను పట్టి వీరు ఆద్యైతభావన కలవారేమో అని తోచుచుండును, వీరు శ్రీరాము నెంత కొనియాడుదురో, తాండవకృష్ణుని, తాండివ శంకరుని గూడ నంత ఆవేశముతోనే సాక్షి నాల్గవ సంపుటములో పొగడియున్నారు. భారతీయ వేదాంత సూత్రములనేకాక పశ్చిమ దేశీయ వేదాంత సూత్రములను కూడ చక్కగ గుర్తెఱిగి రెంటికీని చక్కని సమన్వయము జేయకల ప్రజ్ఞ వీరికి కలదు.

9. విద్యావిధానము

వీరి సాక్షి వ్రసవ్యాసములలో పెక్కుచోట్ల ప్రస్తుత విద్యావిధానము తీవ్రముగా తెగడియున్నారు. అందు జైవారాధనము, నియమానుసరణము లేక వట్టి నిరాస్తిక విద్యగా వున్నదను వీరియూహ లేమాత్రము సత్యదూరములు కావు.

10. రాజకీయములు

వీరి సాక్షి సంఘములో కావించుకొన్న నియమము ప్రకారము జంఘాలశాస్త్ర రాజకీయమును గూర్చి అంతగా ముచ్చటించలేదు. సాక్షి రెండవ సం॥న వీరు ఎన్ని కలనుకూర్చి చక్కగా నుపాలంభించియున్నారు. తిర్వాత గాంధీగారి తపస్వమాప్తిని గూర్చి సాక్షి 6-వ సంపుటములో చెప్పదు వారు మొదటినుండియు గాంధీగారి ఉద్యమమును చక్కగ బరిశీలించుచున్నట్లు వెల్లడిచేసియున్నారు.

11. విమర్శనాదృష్టి

వీరి విమర్శనా కౌశలము మాత్ర మత్యద్భుతము. ఇంతవఱకు తెలుగుభాషలో నిట్టి

తీవ్ర విమర్శకులు పుట్టియుండలేదు, సాక్షి 1-వ సంపుటములోని బొమ్మలాట, (2) సారంగధర నాటకములోని పాత్ర పోషణము నటనాభివ్యక్తియులమీది వ్రాత చాల వింతగా పామరుల నాకర్షింపగలదు. సాక్షి 2-వ సంపుటములోని కష్టాంత నాటకములమీద విమర్శనము చూడదగినవి. నాటకీయ రచనకి బ్లాంక్ వెర్సు కావలయునని, ప్రకృతి విరుద్ధముగా నాటకముండరాదని చాలా నిదర్శన పూర్వకముగ నిరూపించియున్నారు. తర్వాత వీరి సాక్షి ఆరవసంపుటములోని (1) భవభూతి, (2) ఉత్తరరామచరిత్రము, (3) బాజమహల్ అను వ్యాసములలో శ్రీవారి విమర్శనము చాల వివేకమహితముగా నున్నది. అట్టి విమర్శనము చాలా మెచ్చదగి, ఆంగ్ల భాషలో మిక్కిలి పేరుగొన్న రస్కిన్, స్టీవెన్సన్, షేటర్ సన్ మొదలగు కళాదర్శక జీవనులగువారే వైఖరులు ద్రోక్కియున్నది. అట్టి విమర్శనము, విశేషముగా గ్రంథసముదాయము పఠించి మించిన రసార్హిహృదయుడు కాని చేయనేరదు.

ముగింపు

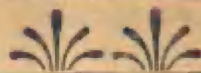
ఆంగ్లేయభాషలో 'ఎస్సే' అను దానికి సరిపోలితీగా మనవారు వ్యాసములను వ్రాసియుండలేదని నాతలంపు. అందు ముఖ్యముగా పానుగంటివారి వ్యాసములు కేవల ముపన్యాస ఛోరణిలోనున్నవి. దానికి కారణము లేకపోలేదు. ఆంధ్రదేశమున చాల విషయము

లందు సంస్కరణము కావలసియున్నది. పానుగంటి నరసింహారావుగారు కవితాహృదయులైన కారణముచేత, కొలది యిదరాని పుద్రేకములో తన్మయులై చెప్పివున్నారు.

అదిగాక వీరి సాక్షి ఆంగ్లేయభాషా జన్య మైననూ, తెలుగుతనము నేమాత్రము కోలు పోలేదు. సాక్షియందు వస్తువు ఒకటి కాక పోయినను చక్కని పరమార్థ నిర్వచణమున్నది అదిమాత్ర మొక్కొక్కప్పుడు వెల్లివిరియు హాస్యరసములో సంతర్విలీనము చెందుచూ వచ్చినది. కాని యిందలి వచన రచనా విధానములో, నేకరీతిని సాగు పోకడ కొంచెము భంగించినది. కొన్నిచోట్ల సమత్వము లేలేదు భాషోద్రేకముచేత చెడివట్లు తోచును. అటులనే మరికొన్నిచోట్ల సందర్భమువిడిచి, అతిఛోరణి కనుపించుచుండును.

కాని పై నెఱుసుల సంతగా పాటింప నవసరములేదు. తెలుగులో వీరి సాక్షినిబోలు ఒకానొక సూతన రచనమునకు దారి చూపినవారు లేరు. వీరికి ఆంధ్రవ్యాసరచయితలందగ్రస్థాన మిచ్చితీరవలయును. వీరేశలింగంగారి సమకాలమున వచ్చిన కవులలోగాని వచన రచయితలలోకాని వీరివలె గొప్ప వార్తతో వచ్చినవారు లేరు. వీరి సాక్షి సంపుటములలోని ప్రతివ్యాసము, మానవునకు వికాసముకూర్చకల సామర్థ్యముకలది. కావుననే వీరికి వ్యాసరచయితలలో ముఖ్యస్థానము లభించినది.

విషపు నీసాతో విడాకులు

రచయిత :

వి. వి. యస్. ప్రసాదరావు, బి. ఏ.

ఆమె ప్రకృతివిచిత్రం. ఆమె నర్తకిగాయకి ఆమె భ్యాతిదేశదేశాలు మోగిపోతూంది. చక్రవాకపక్షి మేఘుణ్ణి ప్రేమించినట్లుగా, ఆమె నవీనుని కాంక్షించింది. అతను గొప్ప తత్వవేత్త. కళోపాసి. ఆమె సుందరాకృతిలో అతనికి ప్రకృతి అంతా కళామయమే.

సంధ్యాసమయం. ఆమె తనమందిరంలో ఒక పోపాపై కూర్చుంది. గదిలో ఒకపక్క అంతా చిత్రాలంకారశోభితం. రెండవపక్క దిగంబరత్వం—తెల్లగోడల వెట్టిచూపులు. ఆమె కూర్చున్నపోపా మెత్తనిదే; కాని పైన పులిచర్మం కప్పబడండి. ఆమెజడ పొడుగటిదే; నల్లత్రాచులా ఉంది. ఆమె చూపులు సుందరం; నిశితం. ఆమె పాల బుగ్గలు అమృతకలశాలు. కాని విపలిప్తం. ఆమె మందహాసం మధురం; కాని కర్కశం.

గదిఅంతా నిశ్శబ్దం. ఆమె వీధివైపు శూన్యంగా చూస్తోంది—చేతిలో ఉత్తరంకేసి చూస్తూ యేకో దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తోంది... ఒక్కసారి ఉలిక్కిపడింది—దేహమంతా ఒక్కక్షణం చలించింది. మరల ప్రళాంతంగా గుమ్మంపైపు చూచింది—గుమ్మంలో నవీనుడు ప్రత్యక్షం. అతను నెమ్మదిగా ఆమె దగ్గరకువచ్చి. ఎదురుగా కూర్చున్నాడు : ఒక్కసారి ఆమెకేసి దీర్ఘంగా చూచాడు—

ఆమె తలవాల్చింది—

‘రేఖా,’ అంటూ, అతను ఒక చిన్న నీసా తీసాడు. ఆమె అతనివైపుచూచి త్రుళ్ళి పడింది : మెహం వెలవెలపోయింది.

‘ఈనీసా నీ బొట్టుపెట్టేశావోంది. ఇది నీ కెక్కడిదిరేఖా?’ అన్నాడు నవీనుడు.

‘.....’ ఆమె అతనివైపు శూన్యంగాచూచింది—ఆమె ముఖంలో కత్తి వేటుకైనా నెత్తురుచుక్కలేదు.

రేఖా! యిదిఘోరమైనవిషం. దీనిమీద జాంబాయి మెడికల్ ఫరమ్ వాళ్ల పేరుంది. నీకెలావచ్చింది?

ఆమె మానందాల్చింది—అతను అప్రయత్నంగా జారిన ఆమెపైటవైపుచూచాడు—బాడీలోనుంచి ఉత్తరంసగం కనిపిస్తోంది. ఒక్కక్షణంలోలాశాసి చదివేసాడు. సమయం మించింది. ఇంక భయపడనవసరంలేదనుకుంది రేఖ. పూర్తిగాధైర్యంవహించింది—భయం కరవ్యాఘ్రంలా రోజూ ఆతనివైపుచూస్తు నిలబడింది.

ఒక్క త్రుటికాలం గదిఅంతా నిశ్శబ్దం—నవీనుడు లేచి నిలబడ్డాడు. అతని కరీరం కంపించి పోతూంది. అతనితల్లో మోటాల్లుకైళ్లు గిరగిరా తిరుగుతున్నాయి.

‘రేఖా!’

ఆమె మానందాల్పించి.

‘రేఖా, ఎవరీ దేవదాసు? అన్నాడు నవీనుడు.

‘అట్టడైరక్టరు’ అంది నెమ్మదిగా రేఖ.

‘నీ వతనిని ప్రేమించావా?’

ప్రత్యుత్తరం మానం.....

‘రేఖా నీవు నర్తకివి. నీకీర్తి దేశమంతా వ్యాపించింది. నీవు సామాన్యుణ్ణి నన్ను ప్రేమించి వివాహంచేసుకొని గొప్ప త్యాగం చేసావు. నీకు నే నెప్పుడూ కృతజ్ఞుడనే.

‘.....’

రేఖా, నీ మనస్సు కష్టపెట్టుకొనకు. నీ చూపించాడు.

హృదయాన్ని శాసించుటకు నాకెట్టి అధికారంలేదు. నీవు సంపూర్ణంగా స్వేచ్ఛాను వర్తివి. నీ కాలనియం దిష్టముంటే వానిని పెండ్లిచేసికోవచ్చును.’

రేఖకాలని ధోరణి అర్థంకావడంలేదు తనలో ఏదో ఆవేదన కలుగుతోంది. కాని ప్రయత్నమీద అణచిపెట్టింది.

‘రేఖా, నీ వివాహమునకు నాకెట్టి అభ్యంతరమూ లేదు.’ అని నవీను డామకేసి చూసాడు.

‘విడాకులో’ అని నెమ్మదిగా గొణిగింది రేఖ.

‘ఇవే’...అంటూ నవీనుడు విచం సీసా

అమృతమునకు

తెనుగు అచ్చుపైపులు, ఇతర అచ్చుపరికరములు

క్రాసుపైజావ వాలుగైరుఫారములకు వచ్చు తెనుగు ఇంగ్లీషురాడీ పైపులు, గ్రేట్ ప్రయుమర్ పైపులు, హెడ్డింగుపైపులు, కేసులు, స్టాండులు, ఛెస్సులు, గాలీలు, స్క్రీమ్స్, గాలీస్టాండులు, ఇంకను ఇతరపరికరములు పెకండుపొర్లందువి అమృతమునకు సిద్ధముగా ఉన్నవి. వలయువారు వెంటనే దిగువ చిరువాహకు వివరములకొరకు వ్రాయవలెను.

వివిధ గు వెంకట కష్టారావు పంతులు, 2/40 పెద్దనాయనిపీఠి, మదరాసు.

ఆంధ్రభూమి

సంచికలు సంపుటములుగా

కట్టబడియున్నవి.

మొదటి సంవత్సరపు పండ్రెండు సంచికలుగల సంపుటము : రూ ౫—0—0.

రెండవ సంవత్సరపు పండ్రెండు సంచికలుగల సంపుటము : రూ 3—0—0.

మూడవ సంవత్సరపు పండ్రెండు సంచికలుగల సంపుటము : రూ 1—8—0.

7-8-0 వెలగల ఈ మూడు సంపుటములు ఒకేసారికొను గ్రంథాలయము లకు రూ 6-0-0 కే ఈయవలెను.

五 四 三 二 一

卷之四

1880-1881-1882-1883-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-2438-2439-2440-2441-2442-2443-2444-2445-2446-2447-2448-2449-2450-2451-2452-2453-2454-2455-2456-2457-2458-2459-2460-2461-2462-2463-2464-2465-2466-2467-2468-2469-2470-2471-2472-2473-2474-2475-2476-2477-2478-2479-2480-2481-2482-2483-2484-2485-2486-2487-2488-2489-2490-2491-2492-2493-2494-2495-2496-2497-2498-2499-2500-2501-2502-2503-2504-2505-2506-2507-2508-2509-2510-2511-2512-2513-2514-2515-2516-2517-2518-2519-2520-2521-2522-2523-2524-2525-2526-2527-2528-2529-2530-2531-2532-2533-2534-2535-2536-2537-2538-2539-2540-2541-2542-2543-2544-2545-2546-2547-2548-2549-2550-2551-2552-2553-2554-2555-2556-2557-2558-2559-2560-2561-2562-2563-2564-2565-2566-2567-2568-2569-2570-2571-2572-2573-2574-2575-2576-2577-2578-2579-2580-2581-2582-2583-2584-2585-2586-2587-2588-2589-2590-2591-2592-2593-2594-2595-2596-2597-2598-2599-2600-2601-2602-2603-2604-2605-2606-2607-2608-2609-2610-2611-2612-2613-2614-2615-2616-2617-2618-2619-2620-2621-2622-2623-2624-2625-2626-2627-2628-2629-2630-2631-2632-2633-2634-2635-2636-2637-2638-2639-2640-2641-2642-2643-2644-2645-2646-2647-2648-2649-2650-2651-2652-2653-2654-2655-2656-2657-2658-2659-2660-2661-2662-2663-2664-2665-2666-2667-2668-2669-2670-2671-2672-2673-2674-2675-2676-2677-2678-2679-2680-2681-2682-2683-2684-2685-2686-2687-2688-2689-2690-2691-2692-2693-2694-2695-2696-2697-2

[illegible]

ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವವರು ಹುಡುಗರನ್ನು ಬಾಣಿಯಲ್ಲಿ
ಪ್ರತಿ ದಿನದಿಂದಲೂ ತಾವೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
“ನಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ” ಎಂಬ ಒಂದು
ಬಾಣಿಯ ಮೇಲೆ ಇದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

பாண்டிச்சேரிக்கு 2015 ஆகஸ்டு-செப்டம்பர்
மாதம் இரண்டு மாதங்களுக்கு முன்பு நடைபெ
ரித்திருந்த அந்தரங்க சந்தர்ப்பத்தின் காரண
மாக அந்த மாதங்களில் அந்த இடத்தில்
பெரிய சந்தர்ப்பங்கள் ஏற்பட்டன. அந்த மாத
காலம், பாண்டிச்சேரி, கோவை, திண்டு
கேரி போன்ற இடங்களில் பெரிய மாண
வர்கள் சந்தர்ப்பங்கள் ஏற்பட்டன. அந்த
மாதம், அந்த இடத்தில் சந்தர்ப்பங்கள் ஏற்பட்டன.

[illegible] $\log_2 \frac{d_{\text{max}}}{d_{\text{min}}} = \log_2 \frac{10^6}{10^3} = 3$ bits/sec.

మైనపంట నువ్వులు. ముఖ్యమైన పరిశ్రమ తైలంతియ్యటం ముఖ్యమైన వ్యాపారం కట్టెలు. వ్యాసుడివాటి కింకా రాక్షసిబాగ్నా వైప్రమర్షిమూ లేవు. ఎల్లెక్ట్రిసిటీ బాత్రిగా తెలియదు.

యమధర్మరాజు శిక్షలివ్వటంలో విధి. 'పదివేల అర్బుదాలు కుంభీపాకం,' 'పన్నెండు వేల అర్బుదాలు శారవం,' 'ఇరవై లో' మిగిలి వేల అర్బుదాలు వుం.' (ఈ వుం అనేనరకం ప్రత్యేకంగా ఆర్యముఖులు ఏర్పాటుచేయించినటువంటిది. ఆరోజుల్లో ఆర్యులసంఖ్య భూమిమీద క్షీణించసాగింది. అందుకని పిల్లలు లేని ఆర్యులకు బుద్ధివచ్చేటందుకు ఆనరకం ఏర్పాటుచేశారు. ఆర్యులేం వెర్రివాళ్లా? తమకు పిల్లలు పుట్టకపోతే మరొకరకంగా పిల్లలను పుట్టించుకుని, ఎనిమిదిరకాల పుత్రులను లీగలైజుచేసి వుం నరకాన్నుంచి తప్పించుకున్నారు. ఇందువల్లనే ఆర్యరక్తం ఏకోశాగాలేని మనమంతా బ్రాహ్మణమని చెప్పుకుంటూ ఒకరికొకరం 'ఆర్య' అని ఉత్తరాలు రాసుకుంటున్నాం.)

రాసురాసు యమధర్మరాజు ప్రకృతి అతి విచిత్రంగా మారిపోయింది. మొదట్లో మనుష్యులను శిక్షించటం తనకు ఇష్టంలేనట్టూ కేవలమూ న్యాయబుద్ధిచేతే తప్పని సరిగా శిక్షలు విధిస్తూ ఉండినట్టూ నటించేవాడు. కాని కాలక్రమాన ఇదిపోయింది. ఏరోజున శిక్ష విధించేటందుకు జనంలేకపోతే ఆరోజు అతనికి దుర్దినంగా ఉంటావచ్చేది. భూమి మీద పుణ్యం జాస్తిలయి నరకకూపాలకు పంపేటందుకు మనుష్యులు లేకపోతే ఈ యమధర్మరాజు ఇతర దిక్పాలకులతో మొర పెట్టుకుని ఏవిధమూర్తిదగ్గరికో వెళ్ళి భూమి మీద పుణ్యంల్గేమార్గ ఏర్పాటు చేయించు

కునేవాడు. *

ఇందుకు కేవలమూ యమధర్మరాజునే మనం దూషించనక్కర్లేదు. ఎందుచేతనంటే ఆర్యమెంటు నూన్నేట్నొన్ని మిలియనుల పానులకు ఆయుధాలుచేసి కూర్చుని యుద్ధ మంత్రిగారిని ప్రేరేపించి యుద్ధంచేయించి వస్తే, నరకంలో మానకూ కట్టెలకూ లాభ కరమైన టెండర్లమీద కంట్రాక్టు తీసుకున్న మహాసీయులు ఆనూనె కట్టెలయొక్క వాడకం సరిగా జరగనిపట్నైన యమధర్మరాజును బతకనిచ్చేవాళ్లు కారు.

అంతే! అంతవరకు మనం ఊహించ గలుగుతున్నాం పురాణాదులనుబట్టి మొన్న మొన్న మన స్పీరిచు ఆలిస్టు పోయి చూతురుగదా యమలోకం పూర్తిగా మారిఉంది. ఎక్కడా నరకకూపాలులేవు. యమధర్మరాజు లేడు. నువ్వులపాలాలులేవు. కట్టెల అడితలు లేవు. మట్టి లాగులవాళ్లులేరు. చిత్రగుప్తుడు లేడు. హిందూమత పక్షపాతిమూ బ్రాహ్మణ పక్షపాతిమూలేవు. శిక్షలులేవు. యమధర్మరాజు స్థానే ఒక దివ్యపురుషుడు నిశ్శబ్దంగా పనిచేస్తున్నాడు. యమలోకం యావత్తూ సుఖమయంగా ఉంది. పాపాలుచేసినవాళ్లు రోగులమూదిరిగా తమకుతామై అక్కడి వైద్యులదగ్గరికిపోయి చికిత్సచేయించుకుంటారు. నరకకూపాలస్థానే అక్కడ ఆసుపత్రులు వెలిసివై. ఇక్కడి వైద్యులు విశ్వ ప్రయత్నాలుచేసి కనిపెట్టలేకుండా ఉన్న రహస్యం అక్కడివైద్యులు కనిపెట్టారు—ప్రతి పాపమూ ఒక విధమైన రుగ్మతేనని! అంతే కాదు ఈపాపాలకి చికిత్సకూడా కనిపెట్టారు.

* ఇది నమ్మలేనివాళ్లు తేదవలో చూపిటోమవారి 'రుక్మాంగడి' మాటరుకాక! (ఆం.గం.)

విజిటింగ్ కార్డు

రచయిత :

అత్తివి సూర్యనారాయణమూర్తి.

(శ్రీరేండ్రపాఠశాలపూజం)

౧

నాల్గుఘడియలకంటె పొడైక్కలేదు. గండకీ నదీజలాలు పేరుకుపోయేవున్నాయి యింతా. ఇప్పుడిప్పుడే లేకిరణాల గిలిగింతలతో యజువిడ్డ అరవిందనేతాలల్లోకి చూస్తూన్నాడు భాస్కరుడు. వెండి బంగారు కఱగి కలసికొంటున్నాయి హిమవత్సర్యతలోయల్లో.

ద్రాక్షకుటీరంముందరి గుత్తులపై ఒక్కొక్కరాలొలికిస్తూ తోకాడిస్తూన్న బంగారుపిడుక కిచకిచలుతప్ప అంతా, భరింపలేనంత ప్రళాంతం.

మందపాలుడు అప్పుడే మంచులో స్నానం చేసి కుడిచేత్తో రాగికమండలం, ఎడమ చంకలో తపోదండం వుంచుకొని, దారుపాదు కలతో కుటీరాన్ని చేటుకుంటున్నాడు. అతని తపోవేడి ఆరాగిజత్తులోంచి, మెఱసేగడ్డం లోంచి, విశాల వక్షంమీద బొట్టుబొట్టుగా బాణి, నేలకువచ్చేలోపుగా యశోవిరాజితమై ముత్యాలపటదండి దారిపొడుగుతా.

అరవై దాటి డెబ్బయో పడిపోని మనిషి. తెల్లగావుంటాడు. కుటీరంలోని వ్యాఘ్రాననాన్ని దులిపి ఆరుబైట చేసికోవాలని.

నాల్గుమూలలా గలగలా, కిచకిచా, పలపలా నూ. ఆనవ్వలలో చేపపరుజాత వాననలు గుభాళిస్తున్నాయి. చేతనున్న వ్యాఘ్రాననాన్ని అల్లాగే పట్టుకొని తొంగిచూసాడు. చిన్నా పెద్దా ఓ ఒక్కటేకొలాహలా, అంతా అక్కడినుంచే పోతున్నారు బాటులుకట్టి. ఓముసిలాయన చెప్పడం; ఆమాటలు సాంతం గాకుండానే యిరుల హస్తాలల్లో లీనమవటం.

‘ఏమిటిది అంతా?’

‘.....’

‘ఇదిగో! మూతంగమునీశ్వరులూ వున్నారే!... ఏమంతోయ్ తెల్లారకుండానే యెక్కడినించీ రాక?’

ఒక్కసారిగా మళ్లా అంతా నిశ్శబ్దం.

‘మందపాలాశ్రమానికి వచ్చావురా!... మందపాలబుషీ! ముక్కోటికదూ యీ వేళ మరీ!’

‘అయితే!’ వికేషాన్ని ఎటుగతోయే ముఖాన్ని కనబరుస్తాడు మందపాలుడు.

‘ఈవేళ సాక్షాత్తు బ్రహ్మగారు అధ్యక్షత వహిస్తున్నారు స్వర్గంలో. వేదార్థాల్ని చర్చిస్తున్నారు; అత్రీ ఫలహస్తుడున్నా. మీరేం

ఎఱుగనే ఎఱుగరా ఏమిటి?

‘అల్లాగా? ఇదుగో:.....వుటారా కొంచెం నిత్యవినుల్ని తీర్చుకొనేదాకా?..... నేనూ వస్తాను.’

‘ఇంతకన్నానా!.....మీ...రూ...’

‘ఏమంతోయ్, గురువుగారూ?...అను... కొన్నం...తా...’

‘చూసారూ! మరచేపాయ్యాను. మా శిష్యుల ప్రసంగం...కూడా...వుంది లేదీ. కొంచెంముందుగా, పెలవిప్పించాలి.’

‘ఓహో! అల్లాగా...సరిసరి...మాతంగ ఋషి కలసికొంటాంగా—పెలవు.’

మల్లా వేదఘోషా, కిలకిలలు చీమల బాజులా అంతంతలో ఆహిమకరశృంగో వియ తృణాలంటి నలుసులై పోయారు.

౨

మాంచి మణికాంతినిస్తున్నాడు సూర్యుడు పదిగంటలలోపు. కొండచిలవల్లా వున్నాయి వీధులూ; ఆరధ్యులనిండా ఒత్తుగా పటచిన మల్లెలూనూ. ఎత్తయిన పాలతడిగోడ పురాన్ని రక్షిస్తోంది. బంగారు కవాటాని కిరు పక్కలా వై నాసిల్కు ధుస్తులతో పేంబెత్తాలను, నేలకానించి నుంచున్నారు, నడివయసు కాండ్రెడ్డరు.

‘ఓం...’ వీణారావం. ఘంటు మీదున్న ద్వార రక్షకుల భజాలలంకరించాయి పేంబెత్తాలు. ఒకరికెదురుగా ఒకరు నిలబడ్డారు నిలుపు గీరెల్లా.

పూలపల్లకీ—మయాన్ని తుమ్మెడతెక్కల్లా కొంచెం గుబురుగావుండి పక్కలకు వెళ్ళినకొద్దీ కనపడకుండా పోయే శృశృవుల లోంచి, లేతవెన్నెల గురిపే హాసంతో, బంగినపల్లి మామిడిపండులాంటి తనుభాయలూ

కల్గిన, అరుదడగుల ఆరంభశాల, నలుబది యేళ్ళకు మించనట్లగుపిస్తూ, తేజాలాలికించే మొగంసిండిన కట్టుగల ధీరుకొకణ్ణి పట్టుదుస్తులతోనున్న బోయాయి మోసికొని ఆ షువర్ణ కవాటాన్ని చాటుతున్నారు.

టక్ టక్ నాల్యాట్.

‘అర్హతలేందే గోనికెవ్వరూ రాకూడదు...వాచనాలన్నీ...బమ్మగారు...తక్క—ఇక్కడితో ఆగడమే.’

‘చిత్తం—దేవేంద్రా’ పూరావారి జోహారులు.

మల్లా ఒకఅడుగు వెనుకకేసి ఎప్పుట్లా గోడకానుకొని నిలబడ్డారు.

ఋగ్వేదాన్నామాధర్వణ వేదఘోషనలు మొగాలనిండా విభూతి పిండికట్ల బ్రాహ్మలూ, కోరమీసాల రాజకుమారులూ, కుభేరాది వైశ్యులూ, దానకర్ణుల్లాంటి కడసారి కొడుకులూ, అరుంధతీ హరిజన కూతుల్లూ వెంటరాగా, మిలమిలలాడే డక్కామజిల్ల వెలిదుస్తులలో, యిట్టిలేని యిందుబింబం లాంటి శరీరంగల ధాత తాతను, మేఘగంభీర గమవంలో వస్తూన్న వెల్ల అంచ ముఖా కృతీలోనున్న డబుల్ యిండ్క విమానం [రాయంచపేరు] స్వర్ణకవాటానికి అల్లంతలో దిగి మోటాలై, ఆపూలదారిపై, లోనికి తీసుకువెళ్ళింది; దేవేంద్రాదుల ప్రత్యుత్తానంతో.

ఏనాటివాడో అయినా అంతగా వయస్సు తెలియనిది దృఢకాయం. డక్కామజిల్ల యాదై మూరల తలపాగా సంతనాగా కుదిరింది; విరిసిన ‘వైట్ లజ్జా’మియా’ల మొత్తంలా శూన్యాల్లో చొచ్చుకొనివుంది... మీసాలే చీపుమరి.

ఒకొక్కరే గడ్డాలవారూ, పట్టుకుచ్చుల వాళ్ళూ, జంటనిమ్మపళ్ళు నిలచేలా మెలిపెట్టిన మీసాల వారూ, వానూషీనా ఏటి, అం దాలచుక్కలు స్త్రీలూ పురుషులూ పప్పు బియ్యంలా కలసినడచారు లోనికి. ఒక్క అరగంటా? ఆదారిఖాళీ, కలరుతాలు సన్నని మార్దవ మృదంగస్వనాలల్లో, చిటుమువ్వల మోలిల్లో స్నేహచవులను పరీమళించేస్తున్నాయి.

పులితోలు భుజమాలాన్ని వేలాడుతోం లే, కమండలంలోని చల్లనినీరు తొణుకాడు తోంటే, పెద్దపెద్ద అంగల్లో జేరుకున్నాడు. గబగబా ఒక్క అడుగులో ఛారావారి నిర్దిష్టప్రదేశాన్ని చాటువాడే!

‘ఓముసేశ్వరులుంగారూ! ఆగండి.’

‘ఏం’

‘చెప్పకుండా.. లోనికి!’

‘చెప్పేదేమిటి ఉండండి. అబ్బ అవరిల చాటిపోతుంటే ఊరికే...’

‘అల్లాకాదు- లోండరపడి లాభంలేదు’

‘ఏమంటారు మరీ.’

‘స్వర్గద్వారం యిడీ—’

‘అయితే’

‘మీరెవరో’

‘నన్నూ . . మండపాలు దంటారు’

‘మీ తాతాతా?’

‘అంటే’

‘మీ బిరుదులూ అవీ వ్రాసియిస్తే’

‘తర్వార’

‘అర్హతనుబట్టి...’

‘అయితే...స్వర్గంలో...’

‘ఛే...అవన్నీ తమరు...అడగా-కూడను

...మేం...’

‘సరే యిదిగో’ ఓచిమ్మపత్రింపై ఏమో వ్రాసియిచ్చాడు.

‘.....’

‘క్షమించాలి...పిల్లేదు’

‘నాకేనా?...నాముందు యింతావెళ్లారే!’

‘వారంతా సంతానవంతులు!’

మండపాలుని శిరస్సు దిమ్మెక్కిపోయింది.

‘ఇదిఒక అర్హతా? చిడ్డలులేనివారికీ స్వర్గం లోనూ అడ్డందా!’ అరిచామంచుశిఖరా ల్నించి జట్టున జారిపోయాడు ఆవిస్మయ హ తాశల్లో. మండపాల గృహిణి, హిమాంబు పుల్ని చల్లించారని ముఖమిడ. తెప్పలర విజ్ఞాయి. ద్రాక్షతీన పొదగిల్లూ, గండకి జలి విలిస్వనాలూను, అరిడత్రే ఆలోచించాడు. స్వర్గమణి మందిరాలలో, కిన్నెరీ స్వనా లింకా రేగుతున్నట్టే ఏంపాడు, సరే-తా నున్న స్థలానికీ, స్వర్గానికీ కాలబేధమెంతేని కలకుకదా! ఇక్కడ సవత్సరం వారికోజ.

‘లపెతా! ఏమైనదో నెలుసునా!’

‘మీరు నేను నీరుతెచ్చేసరికి వెల్లకిలా బడివున్నారు...’

‘అదా! సంతానంలేదని. ద్వారపాలురు..’

స్త్రీ కింతకంటే ఏంకావాలి! ఆమె నూ టాడలేకపోయింది. ఓక్షణానికీ.

‘మీరు మహాత్ములుగదా!’

మీనమేమీలు చూసాడు.

‘నీ వంగీకరిస్తే.’

‘మీయిష్టమెట్లో అట్లే’

మృత్యువును. గార్హస్థ్యసామియ్య చూపేమెటు
గులు యిదివరలో మేస్త్రీ, స్త్రీ అన్నమా
లేమిటి పురుషుడూచూపలేదు అనుకుంటు
న్నాడు సభ్యులంతా.

పాదాపుడిగా ద్వారపాలుడొకడు దేవేం
ద్రుని పక్కకుచేరి నమస్కరించాడు. దేవేం
ద్రునిచేతిలో చిన్నపత్రంపుంచబడింది.

‘ఏమిటి కథ?’

‘ఉదయం అర్హత లేదంటే వెళ్లిపోయారు
మల్లాయీపూట’

‘ఉ...వచ్చి?’

‘వుండోలేదో మీదేవేంద్రులవడుగ...’

‘అత్రిముసంద్రా! సంతానంలేనివారిని లో
నికి రానియకూడదని స్వర్గరెగ్యులేవన్న మా
డవ మాటలు...అ’

‘చిత్తం’

‘ఈమండపాలు డెవరో ఋషిఅట! ఉద
యంద్వారపాలురచే వెళ్లగొట్టబడి...యీ
పూట—తిరిగివచ్చాడు. ఈతని నెఱిగినవారు
న్నారా?’

‘నే నెఱుగుదు’నన్నాడు మారంగఋషి.

‘ఈతడు...సంతానవంతుడా?’

‘మహా తపశ్శాలి...’

‘అదికాదండీ...సంతానం మాట’

‘నేనెఱుగున్నంతవరకు—కాదు...బ్రహ్మ
చర్యం అసిదారావ్రతం...’

‘నలుగురు సంతానం, కొడుకులే అం
టాడే!’

అంతా చకిలేలాతారు—గుసగుసలు.

‘బృహస్పతిగారు! దీని కేమంటారు?’

‘జుమంతి మహిమలో నున్న యంత్రంలో
నుంచి తెలుసుకోవచ్చు’

‘అదేదో తమరే...’

బ్రహ్మగారు పడకతుప్పీకి అంటిపట్టుకొని
అచల్లని ప్రాంగణంలో అన్నా చెప్పక వి
న్నా చెప్పక అల్లాసే వుండిపోయారు. అం
తా బృహస్పతిగారి రాకకై చూస్తూన్నారు.
నేదాటూ, వేదార్థాలూ ఎక్కడివక్కడే!
మూడు నిమిషాలుకంటే ఎక్కువ పట్టలేదు.
బృహస్పతిగారు వచ్చేసారు.

‘అనలుగురూ కొడుకులే’

‘ఎల్లా గట్టాగూ’ ఒక్కటప్రశ్నదీర్చింది.

మారంగాదుల ఆశ్చర్యానికి మేరేలేదు.

‘నాల్గుమగపిట్టలు’ అన్నాడు బృహస్పతి.

‘పిట్టలా?’ స్త్రీకంతాలూ కలసిపోయాయి
రెండవప్రశ్నలో.

‘అవును’

‘ఎట్లూ?’

‘మండపాలుడు, మనద్వారపాలురు గంట
య్యగానే మర్త్యదేశానికి వెళ్లిపోయారు.
మనుష్యులలో స్వల్పకాలంలో సంతానోత్ప
త్తికాదని, తనమేదాశక్తిచే, లావుకపిట్ట
అయి, జటిలేఅనే మరో ఆడపిట్టతో జంటక
ట్టాడు. అజటిత, నల్లరుకొడుకుల్నికంది మన
ఖాండవ వనంలో’

‘మన ఖాండవవనంలోనే!’

‘అవును. ప్రతిఅంశమూ మనయంత్రం,
రికార్డు, పాటోగ్రాఫీలోవున్నాయి’

‘తెలివైన నళుటం! అంటే తెలివైన నళుటం
కాదుట్రా, ఎంతకైతా.....’ అనుకున్నా
రంతాను.

‘ఇంతకీ పులుగుసంతానంకని, మానిసి
స్వర్గంజేరవచ్చువా?’

దేవేంద్రునిశంక.

ఒకర్నొకరు చూసికొంటున్నారు. సభ అంతాధనుష్కృతినముద్రంలా విలుచుకుపడు తోంది. బ్రహ్మగారొకసారి ఆపులించి చేతులు కుర్చీపైకిపాసిచ్చి ఒళ్లుకొంచెం విడిచిగొన్నాడు. ఆయనేదో చెప్పకారని అంతానిశ్చలం వహించారు. ఇన్నాళ్లకీ యింతసేపటికి ఆమ హానియుడు మానంవిడిచాడు. దేవేంద్రాదులు రెప్పవాల్చుకుండా వున్నారు.

‘ఫలానా సంతాపమని మీరూల్సులో లేదు. మందపాలుడు నిశితబుద్ధిగలవాడు— కనుకనే దేవేంద్రునిరూలునకు సరిపడ్డట్లుగానే మెలిగాడు. అతని సంతాపం శాస్త్ర వ్యతి రిక్తం అనడమెట్లాగు. కాదు. అసలు స్త్రీ అనేదేలేకుండా సంతానోత్పత్తి ఆయేమా గ్లానికి పునాది :— మందపాలుని జన్మాంతర సంయోగంవల్ల కల్గిన యీశ్వార్థకులు.’ బ్రహ్మవాక్యం.

౪

బ్రహ్మగారి తుడిపలుకులలోనితీపి ఆపెడ పులవై అరకమునుపే ద్వారపాలుడు ఒక్క పురుకునవెళ్లటం, మందపాలుడువచ్చి కుర్చీ అధిష్టించడం అయిపోయింది. దేవేంద్రు నిముఖలక్షణాలవల్ల అతనికి యీతీర్పు అశ నిపాతం లాగున్నట్లు కందగడ్డ అయిపోయిన ఆతినిముఖం చెప్పింది మందపాలునితో. మళ్లా వేదప్రామాణ్యాలూ, అధర్వణవేద తార్కాణాలూ అరంభం అయ్యాయి. మందపాలుని పక్కనే అగ్నిఆసనం, అపక్క గాలి. అగ్ని గాలితో అంటున్నాడుకదా.

‘ఈ దేవేంద్రునికి నేనొకణ్ణిదొరకాను, హ విర్యాగాలు తెచ్చేందుకు. వాల్మీళ్లలో, వీల్లీళ్ల లో తినే తిళ్లకు ఆఖరికి యీవిడువని కడుపు నొప్పిఫలితం. ఏంతమ్ముకూ! ఏమిచేసేది?’

‘ఏమో—ఏమిటో...ఉండు...నీపక్క ఆ యనవింటున్నట్టుంది’

‘మీమాటలకు అడ్డువచ్చినట్లుంది...వి న్నాను. నేను సలహాచెప్పి గౌరవంపొంద వచ్చునా?’—అన్నాడు మందపాలుడు తన కుర్చీలోంచివంగి.

‘ఇంతకన్నానా’

‘మీకూ దేవేంద్రుని వల్లే కష్టమనుకుంటాను’

ఒకరిమొగం ఒకరుచూసుకొని తెలతెల పోతున్నారు.

‘సరే...ఏదై తే—ఓ పుపాయంచెప్తాను వింటారా—మరి?’

‘చెప్పండి...’

‘ఘండవనంపుండే! దాంట్ల’ యితరులు గ్రహించలేని వనమూలికలున్నాయి. అవి ప్రత్యేక ప్రదేశాలలో నాటబడ్డాయి. వాటిని పున్నవి పున్నట్లు భూపుటంవేసి లోనిభస్మం మట్టినహా తెస్తే మీకడుపునొప్పికి మందపు తుంది’

‘అదెట్లాసాధ్యమవుతుంది’

‘ఎల్లాగా? వనం అంతాదహిస్తేను’

‘అమ్మయ్యో!!’

‘ఇంతేనా...దీనికేనా దేవేంద్రునిపై కో పం తెచ్చుకొని మాట్లాడుకుంటోంట?’

‘బాబోయ్! ఘట్టిగాఅనకండి...వీలవు తుండా అని’

‘ఆకథ నాకునడలండి. ఒక్కచెబ్బకు రెం డుపడులు. ఆ...చూడనివ్వండి...సరి. యిప్పుడు అవనందగ్గర వాళ్లలో చాలామంది యిక్కడేవున్నారనుకొంటాను. చూడండి ఆ

తోటలోని ప్రతిచాలులోనూ విచ్చలవిడిగా వున్నాయి విద్యుచ్ఛక్తిగలు. వాటియింజను గది కివతలపున్న పూసనుండి వెళ్లే ఆశక్తిని పక్కనున్న మీట ఏపింగాణిముక్కతోనో తిప్పేస్తారా, మీకాభివృద్ధి అరగంటలో పూర్తి.'

'వనం నశింపుకావల్సిందే!'

'మీయిష్టం—వ్యాధినివారణకు అదే దారి. సరిగ్గా నెరవేర్చుకోలేరా అజామిల్'

'సరే'

'ఒక్కటుంది. తూర్పుపక్కగామూల నా బిడ్డలున్నారు. మంటలాపక్కకు వెళ్లకుండానే దేవేంద్రువకు మీరే తెల్పాలి. నిప్పులారే యింజనును పంపేటట్టుచూడాలి. నాపిల్లల రక్షణ లేమరకూడదుమీరు.

'మీకు కృతజ్ఞుణ్ణి. చావసిద్ధంగావున్న నాకు బాధానివృత్తికి తెల్పిన మీగులహాకు, మీపిల్లల్ని రక్షించడంలో తీరదునాముగాం'

'నేను పోయివచ్చేనా' అని మందపాలుడు ఆప్రదేశాన్నించి వేతాకమూల వేడుకలలో లీనమయ్యాడు.

౫

గండకీ నదీజలాలు పేరుకుంటున్నాయి. బారులుకట్టి ఆమాటా, యామాటా, చెప్పుకుంటూ ఆనాటి తమశ్రమాఫలితాల్ని ఎటు కచ్చేస్తూ గృహస్థుఖాలయ్యావి ద్విజగుం తానం.

కొండమీదినించి పడిపోతూ దెబ్బతిని ఎర్రవడ్డముఖం తుడుచుకొన్న చేతు లందిస్తున్నాడు సేళి, అర్ధ్యప్రదానం చేసికొంటూ పరధ్యానంగా వులిక్కిపడి లేచాడు మందపాలుడు. అప్పుడే చంకనున్న నిండు జల కల

శంలో, లపిత, కచ్చాపోసిన నారచీరతో, పావులాంత నుదుటిబొట్టుతో, ఏదోనవ్వుకుంటూ చేరుకుంది కుటీరాన్ని.

'ఏమిటిది అల్లా లేచారేం!'

'ఏమీలేదు'

'అల్లాకాదు...ఏదో...'

'జతీతా, పిల్లలూ ఏమయ్యారో ఖాండవ దహనంలో...అని...'

'ఏం—అగ్నితో చెప్పివచ్చాననే అంటి. అతడూ మీకు అభయంచెప్పాడాయిరి...దానికేం...పక్షి...ఎల్లాగయినా...విచారించనక్కరలేదు...'

'అరుంధతి యట్టి భార్యయైనా, వశిష్టవట్టి పురుషునైనా సంశయింపకుండదు. ఇది స్త్రీలకునై జం'

'ఇంతకీ బ్రహ్మచర్యం—ఆఖరికి జన్మాంతరం - చచ్చినా పోయిందికాదు - యీవెట్టి ప్రేమ.'

'నీవన్నట్లే'

'అసలుపునాది మీస్వర్గద్వారంవద్ద—లోనికి వెళ్లాని యిచ్చిన అపత్రం—ఎంతెంతలు చేసిందో చూడండి'

'నీతోమాటాడుతోంటే పుణ్యకాలంకాస్తా...జతీతనూ పిల్లల్ని కళ్ల చూడాలి.'

చణచణానడచిపోయాడు. అతని దారు పాదుకల టక్కుటిక్కులు ప్రశాంత వాయువులో తేలిపోతున్నాయి. లపిత ముక్కున వేలుంచుకొంది. వెండికొండపై సల్లమొగిల్లు స్పృశ్యంచేశాయి. బంగారు పిచ్చుక కొత్త చిన్ని పెంటితో ద్రాక్షగుత్తులమయాన్ని వ్రాలి ఒకటి పొడిచి పెంటి చంచుపుగీతించి వెకిలినవ్వు నవ్వాడు రేరాజు.

శ్రీ లు పూజించుచుంటే దేవకులు క్రిడించును.

మ హిళా లో క ము

పిల్లకి పాలివ్వడం మాతా శిశువు ల కిద్దరికీ మంచిది

చంటిపిల్లని పెంచేవిధానాల్లో తల్లి పిల్లకి పాలివ్వడం సహజమైన విధానంమాత్రమే కాదు దానివల్ల ఇతరమైన లాభాలుకూడా వున్నాయి. ఈలాభాలు ఉభయత్ర అంటే తల్లికి పిల్లకికూడా చెందినవయి వున్నాయి. తల్లి పిల్లకి పాలివ్వడం సహజమైన విధానమే కాకుండా సురక్షితమైనది శారీరకంగానూ ఆయివుంది.

చనుపాలు ఆపుపాలకంటే శుచిగాను, ఆరోగ్యప్రదమైనవిగాను వుంటాయి. చను పాలకు ఇతరమైనపాలవల్ల పెంచబడే శిశువులు ఆయాపాతపాలల్లో లోపించివుండే పోషకపదార్థాలకు మొగించాని విద్యుగొట్టువాళ్లు అవుతారు, ఆయాపాతపాలవల్ల కొన్ని సంక్రామిక వ్యాధులకు కూడా గురిఅవుతారు.

చనుపాలు ఇట్టిరోపాటికి దూరంగా వుంటాయి; తల్లి శరీరమునందలి నిరామయపదార్థాలకి నెలవులయి వుంటాయి. అందుచేత చనుపాలు తాగే రోజుల్లో పిల్ల రోగనిరోధక శక్తిని క్రమంగా అలవలకుకొంటుంది. తల్లి ఏదేరోగాల్ని అయితే నిరోధించడానికి శక్తి మంతురాలయి వుంటుందో ఆ తల్లిపాలను తాగేపిల్లకూడా ఆయారోగాల్ని నిరోధించడానికి శక్తిమంతురాలయి వుంటుంది. పాత పాలు పిల్లలికి ఇట్టి రోగనిరోధకశక్తిని ఇవ్వజాలివుండవు. అదిన్నీగాక వివిధపదార్థముల

తయారీతో అవి కొత్తగుణాల్ని అలవలకుకొనవచ్చును. అందుతో పిల్లలికి సరియైన పోషణ లభించకపోవచ్చును.

జీర్ణంచేసుకోడానికి తెగిన కీతోష్ణముతో చనుపాలు సహజంగా వుత్పన్నమవుతున్నాయి. ఇతరమైన పాలు అన్ని ఉపయోగించే సమయానికి సరియైన టెంపరేచరుతో వుండేటట్టు చేయవలసివుంది. ఈపని బహు శ్రమకరమైంది.

చనుపాలలో దేహపోషక పదార్థములు వుండవలసినస్థిలో, వుండవలసిన పాళ్ళలో వున్నాయి. జీవశాస్త్రరీత్యా అవినమగ్రమైనవి, శిశువువానిని పూర్తిగా ఉపయోగించుకొని జీర్ణంచేసుకోగలిగి వుంటుంది.

ఇతర ఆహారములలోని వివిధపదార్థము ప్రాయశఃములుగా చనుపాలలోని వివిధపదార్థములవంటినే అయినను వానియొక్క సమ్మేళనంమాత్రం మానవుని జీవరసాలులోగొనే పద్ధతిలోవుండదు. కాబట్టి ఇతర ఆహారములలోని వివిధపదార్థాలను మానవుని జీవరసం వినియోగించుకోలేదు. పూర్తిగా జీర్ణంచేసుకోలేక పోవడంవల్ల చాలాపదార్థం వ్యర్థంగాపోతుంది. చనుపాలలో ఏమిన్ని ఇట్లు వ్యర్థంగాపోవడానికి అవకాశంలేదు.

చనుపాలుఇచ్చి పిల్లనిపెంచడం చౌకపద్ధతికూడాను, ఇతరమైనపాలకు, ఆహారాలకు

ధనం వ్యయంచేయవలసి వుంటుంది. ఎట్టి అదనపు ధనవ్యయంకాని లేకుండా సామాన్యపు పుష్టికరపు ఆహారంకిని తల్లి చనుపాలను ఉత్పత్తిచేసి శిశువుకు కావలసిన ఆహారపరంగాలని అన్నిటిని అమర్చి పెడుతుంది.

చనుపాలు తాగడంవల్ల పిల్లకు దవడలు గట్టిపడతాయి; దంతాలు సవ్యంగా వస్తాయి. పాలుబుడ్డినుండి పాలుపీల్చేటందుకు కావలసిన పరిశ్రమకంటే స్తనంనుండి పాలుపీల్చేటందుకు ఎక్కువ పరిశ్రమ కావాలి ఆకారణంగా స్తనంవల్ల పాలుతాగేపిల్లల దవడలు విశాలంగా వర్తులంగా తయారవుతాయి, దంతాలుగాడ్డులు లేక సమంగా తయారవుతాయి.

పిల్లలు చనుపాలను తాగడంవల్ల మరిఒక లాభంకూడావుంది. ముక్కుతో గాలిని పీల్చగలిగేతప్ప శిశువు స్తనాన్ని నోటితో చప్పరించి పాలుతాగలేదు. శిశువుల నాసారంద్రాలికి విస్తారం పనికల్పించి అవి సమగ్రంగా అభివృద్ధిపొంది వాని పనిని అవిత్వప్రకరంగా నిర్వహించేటట్లు చేయడానికి స్తనపానం మంచి సాధన.

చనుపాలను శిశువు శీఘ్రంగా త్రాగగలదు, చనుపాలను ఇచ్చేవిధానం చాలా అనుకూలమైనదనినీ, యేకరీతిగావుండేదనినీ అయివుంది. అసాధారణ పరిస్థితులలో తప్ప చనుపాలు సర్వావస్థలయందును అమరుతూ వుంటాయి. తయారుచేయడం మొదలయిన కాలపారగాలతో నిమిత్తంలేకుండా తల్లి పిల్లవున్న ప్రతిచోటా చనుపాలు సంసిద్ధమై వుంటాయి. పడవలోకాని, రైలుమీదకాని కొండమీదకాని సమ ప్రదేశంలోకాని చనుపాలు సమకూడుతూ వుంటాయి. తల్లి, పిల్లవుంటే సర్వకాల సర్వావస్థలయందు సర్వప్రదేశములందు చనుపాలు సందర్భపడతాయి.

చనుపాలు పిల్లలకు చేసే గుణం మరిఒకటి వుంది. చనుపాలు ఇవ్వడంలో తల్లి పిల్లని అడ్డాలలో పెట్టుకుని లాలిస్తుంది. తల్లి పిల్లల శరీరాలు అనారోగ్య స్వరూపం వుంటూ వుంటాయి. మాతృదేవిలాలన, స్వర్ణ శిశువుకు వెలకట్టరాని, అంతపట్టరాని కలసాలు కలిగిస్తుంది. కొందరు తల్లులు తమపిల్లల్ని లాలించడానికి వాళ్ళకి పాలు ఇవ్వడానికి భయపడతారు. ఈవిషయంగా తల్లులకు వుండే భయాన్నిగూర్చి. పిల్లలకు శాంతి నిద్రభంగం అవడాన్నిగూర్చి అనేకంగా చెప్పబడివుంది. పాలబుడ్డి చీకుచూ, మెత్తటి తలగడాన్నే తల్లి అని కొగలించుకుంటూ అవస్థపడవలసిన పిల్లస్థితికంటే దయనీయమైనస్థితి మరిఒకటిలేదు.

పిల్లకి తన చనుపాలను ఇచ్చి పెంచే తల్లికి అపూర్వమైన ఆనందం కలుగుతూ వుంటుంది. ఆనందకాలమందు ఈ ఆనందస్పృశి కూడా ఆమాతృదేవతలకు అపూర్వమైన ఉత్సాహాన్ని కలిగించేదిగా వుంటుంది.

చనుపాల పోషణపద్ధతి ఇన్ని విధాలుగా పిల్లకు లాభపాటి అయివుంటుంది. తల్లి విషయంలోకూడా ఈపద్ధతి చాలా ఉపయోగకరమైంది అయివుంది. తల్లికి ప్రసవానంతరం ఆరోగ్యం పూర్వస్థితిని పొందడానికి పిల్లకి పాలివ్వడం ఒకసాధనమని డాక్టర్లు నేడు చేయిత్తి చెబుతున్నారు. గర్భాశయం మెలితిరుగుట మొదలగు దోషాలికి గురిఅయితే స్తవాల్లాని పాలు ఎండిపోవడం సంభవించవచ్చునని డాక్టర్లు నేడు కనుగొనిఉన్నారు. పిల్లను రొమ్ముకు అడ్డంవేసుకోవడంవల్ల తల్లికి పాలుచేవువస్తాయి. ఆకారణంచేత పాలగ్రంధులు చురుకుగా పనిచేస్తాయి. అందువల్ల గర్భాశయ సంబంధమైన కండరాలు యధాస్థితికి రావడానికి అవకాశం యేర్పడు

తుంది. పిల్లకు పాలివ్వడంవల్ల తనపాల గ్రంథులను చురుకుగా పనిచేయించే తల్లి తన గర్భాశయానికి హెచ్చు రక్తప్రసారం కలగజానికి పీలుకలిగించినది అవుతుంది. ఇందువల్ల పాలతల్లి గర్భాశయం సంకోచాన్ని పొంది యథాస్థితికి వస్తుంది. గర్భధారణకు పూర్వం పీసీటిలో గర్భాశయం వున్నదో ఆస్థితికి తిరిగి అదివస్తుంది. పిల్లకు పాలివ్వని తల్లికి పాలగ్రంథులు సోమరితనాన్ని పొందడం కారణంగా గర్భాశయం యథాస్థితిని పొందజానికి చాలకాలం పడుతుంది. ఒకప్పుడు అట్టి తల్లికి గర్భాశయం చాలాకాలానికి కూడా యథాస్థితికి రాకపోవచ్చును.

చనుపాలు శిశువుకు చాలమంచివని చెప్పజానికి చనుపాలు తాగిన శిశువులలో మరణాలు చాల తక్కువగా వుండడం, వాళ్ళ ఆరోగ్యం మిక్కిలి తేస్సగా వుండడం, వాళ్ళ పోషణ సమగ్రం అయి వుండడం నిదర్శనాలు. చనుపాలు తాగిన శిశువులలోకంటే పోత

పాలతో పెంపకమయ్యే శిశువులలో మరణాల సంఖ్య నాలుగు, ఐదు రెట్లు ఎక్కువగా వుండడం తెక్కలు తెలుపుతున్నాయి.

పోతపాల పిల్లలకు పిట్టయాపురావడం తలుచు. చనుపాలుతాగే పిల్లలు వుట్టిగా, బొడ్డుగా వుంటారు. వారి పలువరుస అందంగా వుండవలసివంతే దూరంగా వుంటుంది.

చనుపాలుతాగడం పిల్లల ఆరోగ్యవిషయంలో భీమాచేయడమే. పిల్లకి పాలివ్వడం జనులు సాధారణంగా అనుకునేట్లు తల్లి ఆరోగ్యాన్ని పాడుచేయదు. పాడుచేయక పోవడమేకాకుండా ఆమె ఆరోగ్యాన్ని మరింత పెంపొందిస్తుంది; ఆమెకు నూరిన చైతన్యాన్ని, కొత్త వుత్సాహాన్ని కలిగిస్తుంది. పిల్లకి పాలివ్వడంవల్ల తల్లికి బాగా ఆకలి అవుతుంది.

ఇన్ని రీతులచేత పిల్లకి పాలివ్వడం ఉభయత్ర అనగా తల్లికి పిల్లకి కూడ లాభప్రదమైంది అవుతున్నది.

'నవ్వుల తీవ' బరంపురంవారి కడుపుబ్బనవ్వించు హాస్య గ్రంథములు.

తలస్వల్పము!

కొలదికొడుగుతలంపు!!

1 పెళ్లాన్ని ఎలాపిలవడం? తృతీయముద్రణం (తెలుగుకోడగినవాంశాలు ఎన్నోవున్నాయి.)

2 అనుమానాలు ఆయన-ఆవిడ (నిజంగా చదివితీరవలసిందే)

3 ద్రువ (పౌరాణికమేగాని విషయనిరూపణ చూపిదగినది)

4 చింకికోడు (జోడుమాట్లాడడం బహు ఆశ్చర్యంగావుంటుంది.)

5 తాళంచెవిరగాడా (ఒకఇంటి తాళంచెవి ముచ్చట. భార్యాభర్తల యందు తాళంచెవి తెచ్చిన గొప్పతగాడా.)

ఈ అయిదుగ్రంథములును 0-6-0 అణాల పోస్టుముద్రలు పంపువారికి పోస్టేజ్ మేమేభరించి వుత్తముల వందజేస్తాము. గ్రంథాలయములవారు 1-4-6 అణాల ముద్రలు పంపినచాలును. ఆలసించిన యీతరుణము దొరకదు.

వలయవారు :-

కాంచనపల్లి వేంకటరంగారావు, 'నంపాడకుడు' నవ్వులతీవ, బరంపురం (గంటాంజిల్లా.)

‘సరిహద్దు గాంధీ’

(జీవితాంశములు)

ఇతని పూర్వీక పేరు ఖాన్ అబ్దుల్ గాఫర్ ఖాన్. తండ్రి పేరు ఖాన్ సాహేబ్ బెహరమ్ ఖాన్. ఇతని అన్న పశ్చిమదేశముల వైద్యవిద్యలో పట్టభద్రుడై నేటి సరిహద్దు నగరలో కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకుడై పేరు ప్రతిష్ఠలు గాంచుచుండెను. ఇతడు 1890-వ సంవత్సరము సెప్టెంబర్ జిల్లాలోని టర్కాంజయ గ్రామమున జన్మించెను. ఈతడు చిన్నతనములో కేసేవర్ లోని మిషనరీస్కూలులో చదువువారంభించెను. ఇతడు ‘మెట్రిక్యులేషన్’ పరీక్షకుడై జయము గాంచలేకపోయెను. ఈతడు కూడ తనయన్నవలెనే పాశ్చాత్యదేశములకు విద్యవిషయమై వెళ్లెడువాడు కాని కుటుంబచిట్కలు మూలమున వట్లు చేయలేకపోయెను. చివ్వు వాటవండియు కులశేవయు దేశశేవయు చేయుటయందు ఆభ్యసించి కలిగియుండెను. చాల కాలము యితడు యుద్ధభటునిగా జేరవలయునని మతాపాలపడెడువాడు కాని తనమిత్రుడు ఒకడు పై వ్యాధికారి యుద్ధోగములో యుండగా అతని కంటె తక్కువ యుద్ధకారిని నిండించుట కన్నులార గాంచెను. ఈనింది సహింసజాలక యాయుధ్దేశమును రద్దుచేసుకొని పైనికావృత్తికి తిలోదక మొసగెను. ఇతనికి ముగ్గురు మమారులున్ను నొక మమారుయొ గలరు. ఇతడు 10 సంవత్సరముల క్రితమే భార్యా విహీనుడయ్యెను.

మొదటినుండియు ఇతడు వ్యవసాయశ్రేష్ఠు గలవాడు. దేశశేవయన్న కుమార్తెను ప్రేమింను. ‘జహీందార్’ ‘అల్ హిలాల్’ అనేవి రెండు హిందూస్తానీ వార

పత్రికలవల్ల రాజకీయసహస్యలు తెలుసుకొనగలిగెను. జాతీయవిద్యయందభ్యసించి 1911 లో నే నితనికి కలిగెను. ఇతడు ‘ఓవులట్’ చట్టములను రద్దుపరచు ఉద్యమములో పాల్గొనెను. ఈకారణముచే నితనిని గవర్న మెంటువారు ఖైదుచేసి దరిమిలాను వదిలి వేసిరి. ఇదియే ఇతని మొదటి కారాగృహవాసము.

ఇతడు 1920 లో వాగ్హూర్ లో జరిగిన జాతీయ మహాసభకువచ్చి ‘కెలాఫిల్’ ఉద్యమములో పాల్గొనెను. విప్లవ తనగ్రామమునకేని జాతీయ పాఠశాల నొకదానిని స్వంతముగా స్థాపించెను. తనదేశముంతటను అటువంటి పాఠశాలలు స్థాపింప ప్రయత్నించగా గవర్న మెంటువారు ఆకార్యక్రమ మున కడ్డువచ్చిరి. ఈ ముఠచేతనే 1921 లో ‘ప్రాంటియర్ ట్రైబ్యునల్ క్యులేషన్’ చట్టముక్రింద ఇతని తిరుగ ఖైదుచేసిరి. ఇక్కాలమందు చెప్పరాని ఇక్కట్లు ఇందు సంభవించెను. అప్పుడే నడుము నొప్పి మొదలగు ధీర్ల వ్యాధు లితనిని బాధించినవి. ఈ కారాగృహవాసము నందే భగవత్ శ్రేణులను చదువుటితనికి లభించెను. ఈసమయముననే ‘సరిహద్దు గాంధీ’ యని వాసుకరణమునకు కారణ మయ్యెను. నేలయిన మహాత్ముడు దేశకార్యముచేసినను అతడనుగరించెడువాడు. మహాత్ముని జీవితమును చక్కగా పరిశీలించి దానినిధిమన ననుసరించెడి వాడు. వారమున నొకసారి ఉపవాసము చేసెడి వాడు. మహాత్మునివలెనే ఉపవాసము టుండెడివాడు. ఇట్లే వారమున నొకసారి దూషవ్రతము పూసెను.

ఈ సందర్భములచే ఈతనికి సరిహద్దుగాంధీ యను దత్త రాజద్రోహపు నేరముక్రింద భంధితునయ్యెను. పేరువచ్చెను.

1924 లో జైలునుండి విడుదలైన సిద్ధప సుంపు సంస్కారమునకు పూనుకొనెను ఇతడు 1921 లో పొందిన బాతీయ పాతకాల కొంతమంది దేశ శేవకులను రయారుచేసెను వారికి పేరు 'భగవంతుని శేవకులు.'

తిరిగి ఉప్పుసత్కారగ్రహ పత్కార హాసముయమున కారాగారమున తిరిగి భంధింపబడెను. తరువరి విడు

కొంత కాలముక్రిందటనే ప్రధునుండి విడుదలై తన దేశమునకు పోవుటకు గవర్నమెంటువారిచే నిషేధింపబడి ప్రస్తుతము మహాత్మునికడ వార్తాశ్రమ వాశియైయుండెను. బాతీయనుచోడభటు జడ్జ్యత్వవది నిరాశరించెను ఇతడు మహాత్ముని యడుగుబాదల ననుసరించెడివాడు. నిరాడంబరజీవి డౌంగ్రస్ చరిత్ర యంతయు తెలికినను యిటువంటి దేశ శేవాతత్పరుడు స్వాతింత్రాభిలాషి చేకొకపురుషుని కానలేదు.

—బి. శే శ వ రా వు, బి. సి.

పోటీ ప రీ క్ష లు

శ్రీరవింద సారస్వత సమాజి యజమాన్యాన్ని యొక్రింది పోటీపరీక్షలు 1938-వ సం॥ జనవరి నెలలో జరుగుతవి—పరీక్షల తేదీలు ముందు తెల్పబడును—

I 25 సంవత్సరాలు దాదని స్త్రీపురుషులకు :—

[శ్రీతటవర్తి వెంకటరత్నంగారి స్వారక విన్నంగా.]

శ్రీభగవద్గీత 5, 6, 7 ఆధ్యాయాలు.

బహుముతులు రూపాయలు 25—0—0, 15—0—0.

II ప్రత్యేకం స్త్రీలకునూత్రము :—

[శ్రీ చిల్లాయమ్మ స్వారక విన్న సారస్వత పోటీ.]

(1) భారతం-విరాటపర్వం. చక్రవర్త్యాపం (కవి : తిక్కన్న.)

(2) పద్మావతి చరణచారణచక్రవర్తి (కవి : తల్లావర్ణుల శివరామశాస్త్రి గారు.)

బహుముతులు రూపాయలు 20—0—0, 10—0—0.

ఈ రెండుపరీక్షలూ పబ్లిషింగ్ దాతరిజిల్లా వాసులకుమాత్రమే. ఏలూరు, కొత్తూరు, గణుకు, వర్నాపురం, భీమవరం, పెంటల్లలో ఒకేకోణన జలుపబడును. ధరభాస్తు దుసుంలేదు. ఈ సుంపు రం డిసెంబరు 10 తేదీలో గా, మాకొర్యాలయానికి ధరభాస్తులు, చిరునామా, వయస్సు, వివరాలు, ఏపరీక్షకు నిలచేదీ తెల్పాలి. స్త్రీలు రెండుపరీక్షలనూ ధరభాస్తు చేయవచ్చును.

వివరాలకు :

అ త్రి లి నూ ర్య నా రా య ని మూ ర్తి.

భీమవరం.

కార్యదర్శి.

శ్రీరవిందసారస్వతసమాజం.

బాలబాంధవి

జావాదేశపుబాలికలు

జావాదేశం హిందూమహాసముద్రంలో వున్న ద్వీపాల్లో ఒకటి. అది భూమధ్యరేఖకు మిక్కిలి సమీపంలో వుండడంచేత అక్కడ సంవత్సరంపొడుగునా వేసవిగానే వుంటుంది. కాబట్టే అక్కడివారికి విస్తారం దుస్తులు ఆవసరంలేదు. ఎలప్రాయంలోవున్న బాలికలు కూడా బజారులవెంట పైన ఎట్టిదుస్తులుకాని లేకుండా వెళుతూవుంటారు. వారిని చూడ్డానికి మనదేశస్థులకు వింతగా వుండవచ్చును కాని అచ్చటివారికి ఇది ఒకవింతఅని అనిపించుకోనే అనిపించుకోదు.

బాలికలు బాగా పెద్దవాళ్లు అయ్యాక తొడుక్కోటానికి మన జాకట్టువంటి వుడుపును వుపయోగిస్తారు. ఆవుడుపును ఆదేశంలో 'శరాంగ్' అంటారు. శరాంగ్లు పెక్కు రంగులతో ఒప్పుతూవుంటాయి.

వ్రేలికి వుంగరాలు, చెవికి పోగులు, చేతికి మురుగులు ధరిస్తారు. వారిశిరోజములు చాలా అందంగా వుంటాయి. స్వయంగా తయారు చేసుకున్న కొబ్బరినూనె బాగా రాచుకొని జావాదేశపు బాలికలు తమ శిరోజాల్ని జాగ్రత్తగా పెంచుకుంటారు.

పదియేళ్లు పైబడేవరకు ఆ బాలికలు

నియామకంగా తలవెంట్రుకల్ని ముడివేసుకోరు. పెద్దవాళ్లు అయినతరువాత వెనుక జారుముడి వేసుకుంటారు.

వారు కాళ్ళకు ఎట్టిజోళ్లుకాని ధరింపరు. ఇంటికాని బయటకాని పనిచేయునపుడు వారు వట్టికాళ్ళతోనే వుంటారు.

సామాన్యసంసారమునకు చెందిన జావాదేశపు బాలికయొక్క ఆహారములో ప్రధానమైనది వరిఅన్నమే. జావాదేశీయులు బొగ్గులమీదకాని కట్టెలమీదకాని వండుకుంటారు.

మిక్కిలి పేదవారు సాధారణంగా వంట చేసుకోరు. ఆదేశంలో వండివలన్న వీధుల్లో తిరిగి వర్తకులు అమ్ముతారు. ఆ అన్నం చాలా చవకగా దొరుకుతుంది. పేదకుటుంబాలు సాధారణంగా వీధుల్లో ఓప్రక్కని కూర్చుని అన్నాన్ని తింటారు. వరిఅన్నమే కాకుండా వారు చేపలకూరలు, కాయకూరలు తింటారు. వారు సాధారణంగా మంచిసీరే తాగుతారు. నిమ్మవరబతు వీధుల్లో విరివిగా అమ్మబడుతుంది. దానిని ఆదేశస్థులు అతి ఆప్యాయంగా తాగుతారు.

వారి యిశ్వకట్టడం అంతా పూర్వకాలపు పద్ధతిలోవుంటుంది. వెదురు, మన్ను, కొయ్య

వీటితో నిర్మింపబడిన తాటాకు ఇళ్లలోగాని, పెంతుటి యిళ్లలోగాని వారు నివశిస్తారు. ఇంటిలో వారికి సామాను విస్తారంగావుండదు. వుండేదల్లా వెదురుకర్రలతో కట్టిన సోఫా ఒకటి, దానిమీద కొబ్బరిచాప పరుచుకొని వారు రాత్రిపూట నిద్రపోతారు.

జావా దేశస్థులు చాలా శుచిగావుంటారు. జావాబాలికలు సాధారణంగా దినానికి రెండు మూడు సారులు స్నానంచేస్తారు. పాశ్చాత్య దేశాలోమాదిరిగా వారికి స్నానపుగదులు ప్రత్యేకించివుండవు. దగ్గరలోవుండే నదిలోనో, ఏటికాలవలోనో వారు స్నానంచేస్తారు. వారు బట్టలుకూడా అక్కడే ఉతుక్కుంటారు. జావా దేశపు రాజధానినగరమగు బటే వియూపట్టణంమధ్యగా ప్రవహించే కాలువ రెండుప్రక్కలూ ఉడయంమొదలు అస్తమానంవరకు బట్టలుపుతికే వారితోనూ, స్నానాలుచేసే వారితోను నిండారవుంటాయి.

జావాదేశపు బాలికలకు బడికివెళ్ళడమంటే సరదా. ఇంటిపనులు చేయడంకంటే బడికి వెళ్ళడం ఎక్కువ నాగరికమని జావాబాలికల తలంపు. కాని బడికి తీరం కట్టవలసివుంది. పైగా జావాకుటుంబాలలో సంతానబాహు

శ్యం వుంటుంది. ఈకారణాలచేత విద్యా విషయంలో కుటుంబయజమాని అడవిల్లలకు కంటే మగజిల్లలకు మెచ్చు సౌకర్యాలు కలిగిస్తాడు.

బాలబాలికలకు కలిపి ఒకేసాళశాలలో చదువు చెపుతారు. కొన్నికొన్ని విషయాల్లో బాలురకంటే బాలికలే మెచ్చు తెలివిని కనబరుస్తారు. నడవడిలో, మాట పొందికలో బాలికలదే పై చేయి. విద్యావిషయంలో అభివృద్ధి చూపించడానికి బాలురకంటే బాలికలు విశేషమైన అశక్తిని చూపుతారు. కాని లెక్కల విషయంలో బాలురకంటే బాలికలు చాలా వెనుబాటుగా వుంటారు.

జావాదేశపు బాలికలకు సిగ్గుమొండు. స్కూలు లో కాని స్కూలువదలినతరువాత కాని బాలబాలికలు ఒండొరులతో మాట్లాడుకోకూడదు, అడుకోకూడదు, వీధుల్లో ఒకరిసరసను ఒకరు నడవకూడదు.

పలురంగుల జాకెట్లతో, ఇంటిపనులు చుట్టుకుగా చేయటచే గడిచేరిన కాయ సౌభాగ్యముతో, మధురమందహాసమున తేలియాడు సుందరవదనములతో అచటి స్త్రీలు, బాలికలు చూడతగివుంటారు.

- క. ఇది సాధ్య మగు ససాధ్యం, విది యవంగా నేల కార్య మీడితధిషణా న్నదులై తగ నొనరించిన, వది సిద్ధిం బొందు నిశ్చలారంభనకున్.
- క. అమరత్వం బమరేశ, త్వ మమరపూజత్వ మనుపదంబులు వరుస స్సమధికతమవిహితోద్యో, గమునన యవి తమ్ముఁ బొండఁ గాంతురు మనుజుల్.
- ఆ. అరుగకుండె నేని గరుడఁ డైనను నొక్క, యడుగు నరుగ లేడు కడలి చీమ యైన నరుగఁ దొడఁగె నేని యనేకస, హస్తయోజనమ్ము లరుగు చుండు.
- క. భువి యెక్కడ దివి యెక్కడ, ద్రువుఁ డీభువినుండి కాదె ద్రువ మగుపడముఁ దివిఁ బడసెం గావున న, ద్వ్యవసాయికిఁ బడయరానియదియును గలదే.

తెలుగుటాకీ తెచ్చే డబ్బు

తెలుగుటాకీలు ఇప్పుడిప్పుడు చాలా తయారౌతున్నాయి. ఇదివరకు, ఇతర రాష్ట్రాలలో తెలుగుటాకీ తయారుకాదానికి ఎంతభర్తాకుండు లెక్క చేశాం. అంతకన్న తక్కువ ఖర్చుతో తెలుగుటాకీ తీర్చికొని ప్రాద్యుక్త పట్టాచారాలేదా అని ఆలోచించారు.

సావిత్రి, లవకుశ, విజయలక్ష్మి- ఏ ఏమంటున్న ఏపాటిదమ్మగణిత్రయో, మునుపుగా ఇప్పుడు లెక్కకట్టవచ్చు, ఇప్పటికీ సరిగిన జనులనిబట్టి.

తెలుగుటాకీలకి పెద్ద పెంటుడు చాలా కొద్ది.

మద్రాసు, విజయనగరం, బెజవాడ, బెంగళూరు, బీబీలో ముఖ్యం.

తరువాత చెప్పుకోవగలది— కాకినాడ, నుటూరు, తేవారి, వికాఖపట్టణం, సికింద్రాబాదు, ఏలూరు.

పైని పేర్కొనబడిన స్థలాలలో, ఓమాదిరి బాగా తయారైన తెలుగుచిత్రం ఎంతెంత డబ్బు లెక్కుండు? మునుపుగా తెలుస్తూంది. ఇక్కడ మొదలైన అంతులు ఆంధ్రవారుకావు. ఇంతవరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చేయబడిన తెలుగుటాకీలరాబడినిబట్టి, రూరమీగా నూచిస్తున్నాం.

మద్రాసులో ఎనిమిదివారాలకిపైగా చిత్రంనడిచిందింటే కొంత బాగున్నదన్నమాటే. అలాగే, విజయనగరం, బెజవాడ, బెంగళూరులో నడవాలి.

మద్రాసు—	25,000
విజయనగరం—	18,000
బెంగళూరు—	12,000
బెజవాడ—	15,000

	65,000

తక్కిన ఆరు పెంటుడు, ఓమోస్తరైనది. అక్కడ ఆరు వేలవరకు వస్తుంది, మొత్తం ఆరు పెంటుడికి 35,000 రావచ్చు.

అంటే, ముఖ్య పెంటుల్లో, ఉత్తమ చిత్రానికి, లక్షరూపాయలు కలెక్టును.

అందులో 50,000 మాత్రం ప్రాద్యుక్తనరువంతుగా భావించవచ్చును.

ఇంక, రమారమి పెండేపేలు తెచ్చే పెంటుడు పట్టుచి పదిపున్నాయి. తక్కిన వర్గంలో, థియేటర్లు గల ప్రదేశాలు, సుమారు అయిదువందలు తెస్తాయి; అది మరోపదిమాత్రం వున్నాయి. తక్కినది లెక్కలేదు. లెక్కరాదు.

మొత్తంమీద తేలేదేమిటంటే, మంచి తెలుగుటాకీకి 1,30,000 మించకుండా డబ్బురావడానికి అవకాశాలువున్నాయి. అందులో 65,000 ప్రాద్యుక్తనరికి చెందుతాయి.

అంతేక 65,000 మంచి ఖర్చుచేసి తీసిన తెలుగుచిత్రం సప్తపరుస్తుందికొని లాభం చూపెట్టును.

అరవైవేలు మించనిచిత్రం సప్తపర్చును.

పైనిదయాల బాగైతగా ఆలోచిస్తే, ఈకాలంలో తెలుగుటాకీ రీయడం మామూలవడమే మంచి దనిపిస్తుంది.

ఎందుకనిపిస్తుంది?

ఇతర రాష్ట్రాలలోపడి వావాఇబ్బందులుపొంది మనం చిత్రాలు తయారుచేస్తావుంటే మనపనిఇంతే. —సరస్వతి.

సన్నపృథ్విలు

సన్నపృథ్విలు అనేపేరు విశేషరీతి భయపడిపోవడం చూస్తే ఆశ్చర్యమేస్తుంది. సన్నపృథ్విలు అల్లెలాలనీ, అదిరిరికరాలనీ అనుకోడం చాలా పొరపాటు. నిజానికి, కళావంతులైనవి సన్నపృథ్విలే. నిదర్శనమైన అనంతానికి దూరమై—సన్నతనం అల్లెలంగా భావిస్తున్న మనము దయనీయులముకి కళ అంటే ఏది కళ అనబడుతుంది? మానవ

ప్రకృతిలో ఉత్తేజతాపందాన్ని కలిగించేది కళ. నివర్తమైన ప్రతిభంగిమనిశేషము కళ అవలడుతుంది.

కళ అనేది ఇది అనీ, ఇలా వుండాలి అనీ నిబంధించే శక్తి ఏకకాలాస్త్రానికి లేదు. కళాకాస్త్రాల గౌరవం వ్యాకరణాలలో పాటిది. భాషతర్వాత వ్యాకరణాలలా వుట్టివని కళతర్వాత కళగ్రంథాలలా వుట్టివని. కళాస్వయాపాన్ని తెలివినంతలో వివరించగలంతలో నిర్వచించారు. ఆధంగిమాల లక్షణాలూ, నిర్వచనాలలో కళాకాస్త్రాలయవని. సహజంగా కలిగే ప్రతి ఆంగికచలనమూ ఒక కళాభంగిమం అవుతుంది. ఆయా భంగిమాలను ప్రయత్నంలో ప్రదర్శించడమే కళ. ఈ ప్రయత్నంలోనే సర్వసతత్వం వుంది. చిత్రరచనమూ, కవిత్వానికీ, సంగీతానికీ ఎలా క్షిణ అవసరమో, అలానే వృత్తి వాట్కాలమహూడా అవసరం. ఇవన్నీ సహజంగా కలిగేవే అయినా, మానవజీవితంలోని పూర్వ అనుభవాలను బట్టి వాటిని ఆభ్యసించి, త్వరలో ఉత్తీర్ణత పొందడానికి అవకాశం వుంటుంది. కాబట్టి క్షిణ అవసరం.

మానవజీవితంలో ప్రాథమికదశలోనూ, ఉన్నత కళాదశలోనూ వగ్గుత ఆచరణీయంగా ఆచరింపబడుతుంది.

సహజమైన ఆంగికభంగిమాలను ప్రదర్శించవలెనన్నా. దర్శించవలెనన్నా వగ్గువృత్త్యాలు అగ్రసరం. ఈ వివరీతమైన వాగవికలాభివృద్ధి పరిణామంగా వగ్గుత వర్ధిల్లగా. అవసరంగా, ఒకమతంగా పరిగణించబడుతున్న ఈరోజుల్లోనూ- వగ్గువృత్త్యాలు, అసభ్యాలు, అశ్లిలాలు అనే వాదం మాస్తే హాస్యాస్పదంగా కనిపిస్తుంది.

వగ్గుస్వయాపాలను మాస్తేనే అవినీతి భావాలు కలిగేట్లయితే అస్యక్తి సభ్యతలేదనుకోవాలి; కొన్ని దేశాల్లో మరుగుపరచబడే శరీరభాగాలు మరికొన్ని దేశాల్లో మరుగు పరచబడడంలేదు. ఆమరుగు పరచబడని దేశాల్లో వారికి ఆయా భాగాలు వికారాన్ని కలిగించవు; కాని మరుగుపరచబడే దేశాలవారికి వికారకార

ణాలే అవుతవి. అది ఆయాదేశాల సభ్యతనుబట్టి వుంటుంది. ఇది సభ్యమూ, అసభ్యమూ అనేవిధ్యం ఆయాప్రాంతాల అభిరుచులనంటి వుంటుంది. వగ్గుత అంటేనే మనం ఆచరించాం కనుక మనలో సహజమైన ఉద్రేకం చచ్చి, కృత్రిమమైన-వృత్తియాపకమైన కామోద్రేకం సాంఘికంగా ఏర్పడివుంది కనుక మన మాత్రులకు వగ్గువృత్త్యాలు అశ్లిలాలుగానే, అవినీతికరాలుగానే చూపట్టవచ్చు.

అంతమాత్రాన అది ఏమాత్రం అసభ్యాలుకావని, అలాంటి వృత్త్యాలు ప్రదర్శించడంగానీ, సందర్శించడంగానీ మానవవాగవికలాభంలోని నిజమైన ఉచ్చదశ అనీ తెలుస్తాను. (ప్రజాబంధం.)

—ప్రయాగ కోదండరామ శాస్త్రి.

“తేనెటీగలు: తేనెపరిశ్రమ”

తేనెటీగలుకు మేత వానానిధముల పువ్వులు, నేపథూత, చింతపూత పత్తిచెట్లపూత, బొన్నపయిదు పూత, మామిడిచెట్లపూత యింకా వానానిధములపూత. ఈపువ్వులలోనుండు అమృతమును తేనెటీగలు త్రాగి దానిని వాటి తెట్లలోనుండు రంధ్రములో గ్రహ్నును. ఆరంధ్రములునిండిన తర్వాత దానిని మైతముతో భద్రముగా చూసి చేయును. ఇట్లుఅయిన తెట్టె పూర్తిగా నిండినతర్వాత ఆతెట్టెను తీసి దానిలో వుండేతేనెను తీసుకొనవచ్చును. తేనెతీయుటకు వక యంత్రము గలదు. యీ యంత్రమును వుపయోగించినచో, తేనెను మాత్రం తీసుకొనవచ్చును. తెట్టెలు చెడిపోకుండావుండును. యీ తెట్టెలను మరల తెట్టెలోచెట్టిన యడల యీగలు వాటిలో మరల తేనెను చేర్చును. ఇట్లు తీయు తేనె అపృథుమయినతేనె. మందులకు ఆహారమునకున్న వుపయోగించవచ్చును. యిట్టి తేనె బజారులో దొరకదు. బజారులో అమ్ముతేనె కొండలలో, చెట్లలో పెట్టె తేనెతెట్టకల్ల వచ్చుతేనె. అట్టి తేనెతెట్టెలు, తేనెకు ప్రత్యేకముగను, నుడ్లకు ప్రత్యేకముగను తెట్టువుండవు. వక తెట్టెలోనె

భాగమునందు లేనయ్యె, క్రిందిభాగమునందు గుడ్లు వాటి యాహారమునుయందును, యిట్టి తెట్టెలక్రింద పొగ చేసి యీగలను తరిమిచేసి తెట్టెనంతయు చేతి తోపిండి తేనెనుతీయదురు. ఇందువలన తేనెయే గాక తేనెగుడ్ల రసమున్ను అందులో కలిసియుండును. ఇదియే మనకు ఆంగళ్లలో దొరుకుతేనె. సాధారణముగా తెట్టెప్రసాగులో కొద్దిగా తేనెపోసి మంచి తేనెయని సాధారణముగా బజారులో అమ్ముదురు. సాధారణముగ వక తెట్టె పెట్టుకున్నయదల సంవత్సరమునకు 10 పానుల తేనె వచ్చును. 1 పాను 1-0-0 లేక 1-4-0 నెలకు అమ్మును. వక తెట్టెవలన సంవత్సరముకు 10, 12½ రూపాయలు ఆదాయమురాగలదు. కొయింబక్షూరు కారేజలో 11 తెట్టెలుపెట్టి అందువల్ల వక సంవత్సరమునకు 228 రూపాయలు లాభము వచ్చినదనియు, యిందుకుగాను ఖర్చులు 80-0-0 లు పాను నికరం 193 వచ్చెననియు అందు వల్ల తెట్టె 1-కి 17 రూపాయలు పైగా లాభము వచ్చెనని తెలిసియున్నారు. సాధారణముగ ప్రతి రయితుయొప్పు 4-5 తెట్టెలకు తక్కువశీకుండా పెట్టుకొనవచ్చును. ఇందువలన సాధారణముగా 60 నుండి 80 రూపాయలు ప్రతి సంవత్సరమున్ను లాభము పొందవచ్చును. యీ సంపాదన ఆల్పముని తలంచబడినది. యెట్టి కష్టములేకనే యీ లాభము పొందుట యుచితముకాదా? యిట్టి తేనెపెట్టెలను తోపులు వుండు గ్రామములలోను, బొన్న, ప్రత్తి పయిగుడేయు గ్రామములలోను, చింతచెట్లు చూమిడి చెట్లు విశేషముగావుండు గ్రామములలోను రయితులు వుండుకొనవచ్చును. (నుబోధిని.)

—కే. వి. రాఘవాచార్యులు, బి. ఏ. బి. ఎల్.

వివాహం : కామం

వివాహం అంటే కట్టడియైతేనా? అంటే ఏకవర్తన త్యయిస్తుంటుంది. కామం ఎప్పుడూ బహువర్తన త్యయి వాంఛిస్తుంటుంది.

వివాహం చాలా అవసరమైనప్పుడు, దానివల్ల చాలా ప్రయోజనాలు కూడా ఉన్నాయి. బహు వర్తన త్యవాంఛగాని, బహువర్తనత్యవాంఛగాని మనస్సులో నశించేవరకు వివాహం చేసుకోవాలి.

యవకులకు, యవకులకు నా సలహా ఏమిటంటే, - సాధ్యమైనంత అనుభవం గడించవలసిందని. వివాహ మయ్యేలోపల ఎంత అనుభవం సంపాదించినా, వివాహం నంతరం అంత సౌఖ్యం అనుభవించవచ్చు. వైవాహికజీవితం సౌఖ్యప్రదంగా ఉండవలెనంటే, భార్య కూడా వానికే అవసరమైన అనుభవం చేసుకోవాలి వాలి! అంటే కేవలం వంటచేయడం, ఇల్లు శుభ్రంగా ఉంచడమే కాదు!

యవకులకు నా సలహా ఏమంటే—విభార్యలను మీరు విజంగా ప్రేమిస్తున్నారన్న విషయం విభార్యలే నమ్మేట్లుగా చేసుకోవాలి. ఈ విషయం విభార్యకూ మరిచిపోవద్దు.

మీరు ఇలా చేయకపోయినాలో, భార్యలు తమ సహజ స్త్రీవాంఛలను వెరవేర్చుకోవలెననే ఆశకు వస్తుంటారు.

పురుషుడికంటే స్త్రీకి కష్టతీర్వం జాస్తి.

అందువల్లనే పురుషుడుకంటే కూడా స్త్రీకి సంభోగేచ్ఛ ఎక్కువ.

సాందర్యత అయిన స్త్రీకి తనసాందర్యాన్ని ఇతరులు ఆహ్లాదించవలెననే ఆశ ఉంటుంది. పురుషుణ్ణి ఆకర్షించేది ఒక్క సాందర్యమేకాదని సాధారణ స్త్రీ తెలుసుకుంటుంది.

పరివర్తనయొక్కవచ్చినచో వివాహం చేసుకోవాలి. అంటే స్త్రీకి మున్నెవండ్లు పురుషుడికి మున్నెవండ్లు ఉండాలి. వివాహం కేవలం నా నశికస్థితికి సంబంధించిన విషయం.

భార్యార్థాలు ఇద్దరూ ఒకరితో ఒకరు ఎంతో నిజాయితీగా ప్రవర్తించాలి. ఇద్దరు ఒకరితో ఒకరు మనసువిప్పి ప్రవర్తించాలి. (బ్లమ్) (ప్రబామిత్ర.)

ఇన్యూరెన్సు విషయములు

స్త్రీల జీవితముల భీమా

ఇండియన్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలు స్త్రీల జీవితములను భీమాచేయుటకు ఒకవిధమైన అనిష్టమును, అసమ్మతిని కనబఱచును. స్త్రీల జీవితములను భీమాకు అంగీకరించుట మిక్కిలి ప్రమాదకరమైన విషయముగా చూడబడుచున్నది. తప్పని సరిగా స్త్రీల జీవితములను భీమాచేయవలసినవచ్చుచో ఆ సమయమున మితములేప్పిన మెలుకువ చూపబడుచున్నది. ఏమాత్రము సడలుబాటు కనిపించినను కొంపలు మునిగిపోవునట్లు భావింపబడుచున్నది.

ప్రస్తుతకాలమున ప్రపంచమున అన్ని ప్రదేశములందును అన్నివృత్తులలోను స్త్రీలకు పురుషులతో సమానప్రతిపత్తి ఒనగూడియున్నది. అయినను ఇన్సూరెన్సు విషయమున స్త్రీల జీవితములను పురుషుల జీవితముల కంటె వెలతక్కువ అయినవిగా చూచుచు స్త్రీపురుషుల విషయమున ఇంతటి విభేదమును చూపుట ఆశ్చర్యకరముగా నున్నది. ఈ ఆధునికయుగమున స్త్రీలు గుఱియగు ప్రమాదములు పురుషులు గుఱియగు ప్రమాదముల వంటివే. అయినను ఇన్సూరెన్సు కంపెనీల నియమావళిలో స్త్రీల జీవితముల భీమావిషయమున ప్రత్యేకమును సంకుచితమును అగు నిబంధనలు పక్కటిల్లి యుండుచున్నవి. ఒక్కొక్కప్పుడు ఈ నియమావళిని పరికించుచో స్త్రీల జీవితముల భీమాపై నిషేధ

ముంచుటకే ఇట్టి నియమావళి ఏర్పడుట బడినదా అని అనిపించుచుండును.

ఆరోగ్యవిషయమున వెనుకబడియున్న వ్యక్తుల జీవితములను భీమాచేయుచో వారి పోలసీమీద హెచ్చు ప్రీమియము వసూలు చేయబడుచున్నది. ఆరోగ్యమే భీమావిషయమున లక్షణముకాని స్త్రీపురుష విభేదము ఎంతమాత్రమును కాదు. ఒకేవిధమైన ఆరోగ్యముగల స్త్రీపురుషుల జీవితములను భీమాచేయుచో ప్రస్తుతము పురుషుల జీవితముల మీదకంటె స్త్రీల జీవితములమీద హెచ్చు ప్రీమియములను పుచ్చుకొనుచున్నారు. ఇది కేవలము అన్యాయము. ఈ హెచ్చు ప్రీమియము వసూలువలన పురుషుల ఆరోగ్యము కంటె స్త్రీల ఆరోగ్యము తగ్గుస్థితిలో ఉన్నదని తలంపవలయునా? ఏమాత్రము వివేకము ఉన్నవారై నను ఇట్లుతలంచుటకు అవకాశము లేదని చేయిత్తి చెప్పగలరు. మృత్యుదేవతకు స్త్రీపురుష విభేదములేదు. దాని కరారవదనమునకు స్త్రీపురుషులు సమానముగనే గుఱియగుదురు. అట్టిచో స్త్రీల జీవితములపై హెచ్చు ప్రీమియమును వసూలుచేయుట ఏవిధముగను అర్థములేనిదగుచున్నది; ఏరీతిగను సబబులేని దగుచున్నది.

మఱియు స్త్రీల జీవితముల విషయమున ఇంకొక విషయముకలదు. భీమాచేయబడు

టకు స్త్రీజీవితము అంగీకరింపబడి ఆ స్త్రీ ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ వైద్యుని పరీక్షకు ఆగి అడనపు ప్రీమియమును కట్టుటకు సమ్మతించి నను ఆమె పోలీస్ పొందుటకు ఇంకను నిరోధము ఉంచుచున్నది. ఆపోలీసీని కొన్ని వత్సరములవరకు అనామతులోనే ఉంచుదురు. ఇక ఇన్సూరుచేసి ఏమిలాభము? ఇట్టి స్థితిలో ఇన్సూరుచేసిన స్త్రీకి ఏమి ఉత్సాహముగ నుండును? సంశయభావమును తొలగించుటయే భీమావిధానము యొక్క మూలసూత్రమై యుండగా ఇచ్చట ఆసంశయభావము తొలగుటయేలేదు. ఆరోగ్యవతియగు స్త్రీ జీవితము సమర్థుడగు వైద్యుని విశేషపరీక్షకు ఆగినది పట్టాపొందకయే కొన్ని నాళ్లు అనామతులో అటమటించుచున్నది.

ఎట్లా నిరోధములనన్నిటిని దాటి పట్టా పొందునరికి స్త్రీకి ఎనలేని నిరుత్సాహము కలుగుచున్నది. ఆమె మెడకు కంపెనీవారు నెమ్మదిగా మఱియొక ఉరిత్రాడు తగుల్చుదురు. ఈఉరిత్రాడునుండి ఆమె తప్పించుకోనుటయే కష్టము. గర్భధారణవలన కలిగిన వ్యాధులవలన స్త్రీమరణించుచో దానికి తమశాధ్యత మిక్కిలి తక్కువగా నుండునని కంపెనీవారు ప్రకటించుదురు. ఈనియమము ఎంతకాలమువఱకునను పొడుగింపబడ వచ్చును. అందుచేతనే ఈనియమము అందరియందును అనుమానమును రేపజాలినదిగనున్నది. కావుననే భారత స్త్రీ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ వారి సహాయమును అర్థించుటకు ఉత్సాహ

మును కనబరచుటలేదు. అంతయు విధికి వదలివేయుచున్నది.

కొన్ని ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలు స్వయముగ ఉద్యోగముచేయుచు స్వతంత్రముగ ధనసంపాదనచేయుచున్న స్త్రీల జీవితములను మాత్రమే భీమాచేయుటకు అంగీకరించుచున్నవి. మగని ఆర్జన, పూర్వార్జిత సంపద పెట్టుకొని యుండు గృహిణులకు ఇందుమూలమున ఇన్సూరెన్సువలని లాభములను పొందుటకు వీలులేక పోవుచున్నది. ఇది మిక్కిలి శోచనీయము. పురుషుడు ఉద్యోగి అయినను పూర్వార్జితముమీద జీవించువాడైనను భీమా సౌకర్యము పొందుటకు వీలుండగా స్త్రీకి ఒక్క ఉద్యోగములో ఉండిననే భీమా సౌకర్యము పొందగలుగు యోగ్యత యుండుట విచిత్రమైనది.

ఇన్సూరెన్సు విషయమున ఇన్ని నిరోధములు స్త్రీలకు కల్పింపబడియున్నవి. స్త్రీలకు ప్రస్తుతకాలమున ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలు దుర్గమములుగా నున్నవి. ప్రాయశముగా ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలన్నియు పురుషుల యాజమాన్యమున, నిర్వహణమున ఉండుట చేతనే స్త్రీలకిట్టి అన్యాయము జరుగుటకు మార్గము ఏర్పడినదా!

స్త్రీలు ఈవిషయమున మాంద్యతను వీడి ముందుకువచ్చి తీవ్రతరమగు ఆందోళనము సాగించి తమకును పురుషులతో సమానమగు హక్కును సంపాదించవలసియున్నది.

—స్త్రీమతి సత్యబాల సుశీలా దేవి.

[ఈ వ్యాసకర్త్రీ స్త్రీల జీవితభీమా విషయమున వెలువరచిన ఆభిప్రాయములు చర్చనీయములై యున్నవి. ఇతర ఇండియన్ కంపెనీలమాట ఎట్లున్నను తెనుగువారి భీమాకంపెనీలలో స్త్రీల జీవితభీమా విషయమునగల నియమములను ఒకపరి పర్యాయోచింపవలసియున్నది. తెలుగు భీమాకంపెనీలలో స్త్రీల జీవితభీమా విషయమున దెబ్బపడయందలి డెక్కన్ అన్సూరెన్సు కంపెనీవారు చూపిన సౌకర్యములను ఈవ్యాసకర్త్రీ గమనించినట్లు లేదు.]

“ఆంధ్రభూమి” పుస్తకపేర్లము

౧౯౦. ప్రకృతి గృహ వైద్యము
 ప్రకృతి, ఇండియన్ నాచురోపాత్ పత్రికా
 సంపాదకులు; సువిశిష్ట వైద్యము, తొట్టి వైద్యము
 మొదలగు సుప్రసిద్ధ గ్రంథరచయితలునగు శుచ్చా
 వెంకట్రామయ్యగారు, ఎస్. డి. రచించినది.
 ప్రకృతి పత్రికనుండి పునర్ముద్రింపబడినది. డబుల్
 క్రాన్ పైజన 200 పుటలు. వెల ప్రతి 1 టికి
 రు 2-8-0. ప్రకాశకులు : ప్రకృతి కార్యాలయ
 ట్రస్టు, లెజవాడ. ప్రకృతి వైద్యమును అభ్యసించ
 దలచినవారికి ఇందు ప్రారంభ పాఠములు చెప్ప
 బడినవి. సామాన్య ప్రకృతి వైద్యజ్ఞానమును పొంద
 దలచిన తెనుగువారు అవశ్యము పఠింపవలసిన గ్రంథ
 మిదియొక్కటియే యగుట ముఖ్యరచానిది ఇందు ఇరు
 వడినాలుగు పాఠములు కలవు. మొదటి రెండు పాఠ
 ములందును ఆస్థినిర్మాణము వివరింపబడినది. మూడవ
 పాఠమున దేహమునందలి అవయవములు బోధింప
 బడినవి. నాలుగు, ఐదు, ఆరు పాఠములు క్రమముగా
 రోగము, రోగనిదానము, రోగచిహ్నములు వీనిని
 తెలుపునవిగానున్నవి. ఏడవ పాఠమున చెప్పబడిన
 ప్రత్యేక వ్యాధులు : వానిచికిత్స శ్రద్ధతో చదువ
 తగినదై యున్నది. ఎనిమిది, తొమ్మిది, పది పాఠ
 ములు ఆహారకాశ్రమమున అరటిపండు ఒలచినరీతిని
 బోధించుచు ప్రతివారికిని పఠనీయములైయున్నవి.
 పదునొకండవ పాఠమున మర్దనచికిత్స, పండ్రిండవ
 పాఠమున చలనచికిత్స ప్రస్తరింపబడినవి. పదయూ
 డవ పాఠమున వ్యాయామము కొత్తరీతులతో
 బోధింపబడినది. పదునాలగవ పాఠమున నీటివైద్య
 ము, పదునెవవ పాఠమున విద్యుద్వైద్యము, పదు
 నారవ పాఠమున మార్మకరణచికిత్స దిక్పాత్రముగ

నేర్పబడినవి. పదునెడవ పాఠమున మూత్రపిత్తు-
 మూత్రముతీయుట చెప్పబడినవి. కాని ఇవి చెప్పబడ
 నలసినంత విపులముగా చెప్పబడలేదని మానన్యుకము.
 పదునెనిమిది, పందొమ్మిది, ఇరువది, ఇరువది ఒకటి
 పాఠములు నాలుగును కశేరుకాచికిత్స-అనగా
 వెన్నెముకయందుకలిగిన రోపములను సరిచేయు చికి
 త్సకు- వినియోగింపబడినవి. ప్రకృతి గృహ వైద్య
 మున ప్రథమపాఠముగా పరిగణింప నుద్దేశింపబడిన
 ఈగ్రంథమున కశేరుకాచికిత్సకు ఇంత ప్రాము
 ఖ్యము ఏల ఈయబడినదో తెలియుటలేదు. ఇరువది
 రెండు, ఇరువదిమూడు పాఠములు అస్థిచికిత్సను బో
 ధించునవి. ఇరువదినాలుగవ పాఠము మానసికచికి
 త్సకు నేర్పవది. ఇది చాల ముఖ్యమైనపాఠము. కం
 టికి కనిపించని మనస్సులోని రోగములను వైద్యుడు
 తన మానసికశక్తివలనను, కాంతశక్తివలనను, తన
 మీద రోగికి ఉండు గౌరవమువలనను పుదుర్చుటను
 నేర్చు పాఠముగుట ఇది మిక్కిలి శ్రద్ధతో చదువ
 తగినదై యున్నది. విషయవివరణమునకు అవసరమైన
 చోట్ల చిత్రములు చేర్చబడి గ్రంథప్రాశస్త్యమును
 ఇనుమడింప చేసినవి. ఆరోగ్యవిజ్ఞానమును కలిగించు
 ఈ గ్రంథమునందలి వాక్యములు కొన్ని స్థలాంతర
 మున ముద్రించినారము.

౧౯౧. భిషగ్ గత్స న మ్మా న ము

సుప్రసిద్ధాయుర్వేద వైద్యులును, కాకినాడ తా
 లూకా పల్లెపాలెమునందలి ధర్మవైద్యశ్రమ స్థాప
 కులును అగు మధునాపంతుల సత్యనారాయణమూర్తి
 గారికి జరిగిన సమ్మానమును వివరించు గ్రంథమిది.
 ప్రకాశకులు : శేషెళ్ళ వేంకటరాయనింగారు.

సీ. చంద్రఖండకలాపుఁ బారువాసునూపుఁ
 గలితచంచలకర్ణుఁ గవకవర్ణు
 మోదకోద్బలబాహు మూషోత్తమవాహు
 భద్రేభవదను సద్భక్తనదను
 నన్మృవిస్తుతిచాత్రు శైలసంభవపుత్రు న
 నుదినా మోరు విద్యాప్రసాదుఁ
 బరశువరాభ్యాసు బాశాంకురోల్లాసు
 నురుతరభ్యాసు నాగోపవీతు
 లోకనన్నత గూఢంతు వేదంతు,
 నమితేఁరంబు సదృశ భూతానంబు
 విమలరవికోటిశేష శ్రీవిష్ణు వాణఁ,
 బ్రధితవాక్పాత్రీకైష్వర్యం బ్రస్తుతింతు.

40 ఔన్నుల నెత్తురు

40 ఔన్నుల రక్తమునుండి కాని ఒక ఔన్ను శుక్లము ఉత్పత్తి కావని శాస్త్రవేత్తలు చెప్పుచున్నారు. దీనినిబట్టి శుక్లము ఎంత విలువ యైనదో తెలిసికొనవచ్చును. అట్టి శుక్లము మాత్రములోగాని, స్వప్నములోగాని పోపుచున్నచో ఇక పురుషునకు ఇహలోక సుఖమెక్కడ! కాబట్టి సుఖాశంకములపై దృష్టియున్నచో

శుక్ల నష్టమును

ఎంతమాత్రమును అశ్రద్ధచేయక వెంటనే చికిత్సచేసి శుక్లరక్తము గావించుకొనవలయును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపఱచి అమితముగా వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వనమూలికలకు రాజైన రత్నపురుష

ప్రధానద్రవ్యముగా చేయబడిన

రత్నపురుషలేహ్యము

క్రమముగా నేవించుటచే తప్పక శుక్లరక్తము జరుగును. మరియు ఈరత్నపురుషలేహ్యసేవనమువలన

కండపుష్టి	:	కాయపుష్టి
బలము	:	ఆరోగ్యము
శరీరబింకం	:	జీవితసౌఖ్యం

పొందుదురు. రత్నపురుషతో అమోఘవీర్యములగు పెక్కు ఇతర వనమూలికలుచేర్చి తయారుచేయబడిన తియ్యని రసాయనము. శుక్లనష్టమును సూటిగ కుదుర్చు మధురమగు మందు. మేహరోగుల పాలిటి వరప్రసాదము.

నెలకు ఒక పాను, వెల రూ. 3-0-0. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

రత్నపురుషడిపో,

2/40 పెద్దినాయునివిధి,

మదరాసు.